Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 49. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го БЕРЕЗНЯ 977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 3, 1977 No. 49. VOL. LXXXIV.

В БІЛОМУ ДОМІ ВІДБУЛАСЯ ІСТОРИЧНА ЗУСТРІЧ ПРЕЗИДЕНТА І ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА ЗСА ЗІ СОВЄТСЬКИМ ДИСИДЕНТОМ

ВОНИ ОЧІКУЮТЬ НАШОГО ПОРЯТУНКУ

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Від часу, як президент Джіммі Картер та покликаний ним Уряд З'єднаних Стейтів Америки проголосили, що пошанування людських прав в цілому світі і в рабовласницькій совєтській імперії зокрема є одним з головних предметів їхнього зацікавлення та доказали це зацікавлення не тільки словом, але й ділами, совєтські людоненависники зареаґували на це новими репресіями, новими погромами інакомислячих. Між головними жертвами цих нових совєтських репресій і погромів є в першу чергу українці. Такі імена українських політв'язнів, як: Валентин Мороз, Іван Світличний, о. Василь Романюк, Петро Рубан, Михайло Штерн, Олександер Сергієнко, Михайло Макаренко, Євген Пронюк, Василь Федоренко — яких назвав д-р Андрей Сахаров у своєму листі до президента Картера — та Вячеслав Чорновіл, Юрій Шухевич, Святослав Караванський та сотні інших, між ними й велика частина жінок, караються вже від довгих років по большевицьких тюрмах, концтаборах і психушках, а недавно були заарештовані голова і член Київської Української Громадської Групи нагляду над виконанням Гельсінкських Угод в Україні, письменник Микола Руденко та Олексій Тихий.

Одержані різними шляхами вісті з України і з тюрем та концтаборів, в яких караються українські та інші політв'язні, виразно вказують, що ці жертви совєтських порушників людських прав покладають на нас, українців в Америці і Канаді, великі надії на їхній рятунок.

Наші центральні репрезентації, Світовий Конґрес Вільних Українців і Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, Український Конґресовий Комітет Америки та Комітет Українців Канади, Комітети Оборони Валентина Мороза та наші молодечі і студентські організації в обох країнах уже почали та розгортають широку акцію з метою вплинути на уряди цих країн та на наших співгромадян і здобути їх для оборони наших поневолених, переслідуваних і гноблених Братів і Сестер в Україні.

Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу зі свого боку робить багато заходів, щоб допомогти в цій рятунковій акції. До цих заходів належать і опубліковані коштом УНСоюзу брошурою великим тиражем та в українському ориґіналі і англійському перекладі два документи Київської Української Групи — її Декляраця та Меморандум ч. 1.

Гаряче закликаємо також усіх наших членів та їхні Відділи і Окружні Комітети в Америці і Канаді продовжувати світлі традиції нашої установи, яка завжди давала приклад оборони і допомоги своєму українському народові в його змаганнях, та масово словом і ділом включатися в усі ці акції рятунку українських політв'язнів. Вони надіються і очікують нашої допомоги. Не заведімо їхніх надій!

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ОБОРОНА ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В СССР БУЛА ГОЛОВНОЮ ТЕМОЮ РОЗМОВИ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА З В. БУКОВСЬКИМ

Вашінгтон. — „Наше зобов'язання до розуміння людських прав є постійне і я не пляную бути боязким у моїх публічних заявах та становищах" — заявив президент Джіммі Картер у вівторок, 1-го березня, приймаючи в Білому Домі колишнього совєтського дисидента Владіміра Буковського, виміняного недавно за голову компартії Чіле, Луїса Корваляна.

Буковський, якого до Білого Дому формально запросив віцепрезидент Волтер Мондейл, спершу відбув півгодинну розмову з Мондейлом, а відтак до кімнати Рузвельта ввійшов президент Картер, який сказав: „Добридень! Я Джіммі Картер. Вітаємо Вас, пане Буковський, в цій країні". Хоча журналісти не були допущені на розмову Буковського з Президентом і він не погодився, щоб газетні фотографи робили знімки з нього і Буковського (знімки з віцепрезидентом були дозволені), то речники Білого Дому опісля повідомили пресу, що Буковський сказав Президентові: „Я дуже вдячний. Розумію велику честь, яку виявляєте мені тим, що приймаєте мене в Білому Домі. Розумію, що роблячи це, Ваша Адміністрація доказує свою пошану до руху, який я представляю, та ідеалів, які ми обстоюємо".

Під час відвідин Білого Дому, про що інформували всі американські засоби масової інформації, найбільше говорив Буковський, як заявили речники Білого Дому. Він повторив свої попередні заяви, висловлені минулого тижня перед Комісією ЗСА для нагляду за виконанням Гельсінкської Угоди, закликаючи уряд ЗСА далі рішучо виступати в обороні людських прав у Совєтському Союзі та вживати всі можливі заходи, включно з економічними, щоб змусити Москву додержуватися договорів щодо пошанування тих прав.

Президент Картер, запевняючи Буковського, що він і його уряд продовжуватимуть виступати в обороні людських прав у всіх країнах світу, а не тільки в СССР, сказав, що хоче, щоб його „заходи були продуктивні, а не контрпродуктивні". Згідно з заявою Альберта Айслі, дорадника віцепрезидента Мондейла, ціла розмова в Білому Домі зосереджувалася коло питання людських прав. Коли Віцепрезидент запитав Буковського, що держить совєтських дисидентів на дусі і що надає їм надію, Буковський заявив, що в боротьбі за людські права в СССР дисиденти спираються „на віру в людей, віру в майбутнє і віру у людські ідеали які ми обстоюємо".

Владімір Буковський прибув до Білого Дому в товаристві Мелвина Левіцького, спеціяліста щодо совєтських справ у Державному департаменті, та Вілліяма Крімера, урядовця цього Департаменту, який сповняв функцію перекладача.

Віцепрезидент Мондейл (зліва) в розмові з Буковським у Білому Домі.

Коментатори вказують, що прийняття Буковського в Білому Домі — це перший такий випадок в історії ЗСА і твердять, що президент Картер хотів тим ще раз підкреслити, що він і його уряд дійсно віддані справі людських прав. Прийняття Буковського рівнож мало на меті вказати різницю між настановою теперішнього уряду попереднього президента Джералда Форда, який, за порадою тодішнього державного секретаря Генрі Кіссінджера, відмовився в 1975-му році зустрінутися з совєтським письменником-дисидентом Александром Солженіциним.

Як відомо, совєтське пресове аґентство ТАСС минулого тижня недвозначно натякнуло, що совєтські лідери воліли б, щоб Білий Дім відкликав заплянований зустріч з Буковським, якого ТАСС назвав „звичайним кримінальним злочинцем". Совєтські чинники рівнож виявили „невдоволення", що Владімір Буковський свідчив перед згаданою Комісією ЗСА щодо Гельсінкської Угоди, як теж „обурені" тим, що Буковський прибув до ЗСА як офіційний гість робітничої спілки Американська Федерація Праці — Конґрес Індустріяльних Організацій (АФП—КІО) та що з ним перевів інтерв'ю кореспондент „Голосу Америки".

СОВЄТСЬКІ ДИСИДЕНТИ ЗАПОВІДАЮТЬ ДАЛЬШУ БОРОТЬБУ ЗА ЛЮДСЬКІ ПРАВА

Москва. — Совєтські дисиденти, які в травні 1976 р. зорганізувались в Групу нагляду за виконанням Гельсінкської Угоди, заявили, що вони продовжуватимуть збирати інформації про порушення Гельсінкської Декляраціі помимо посилених репресій органів КҐБ і арешту чотирьох членів тієї групи минулого місяця, — інформує „Ню Йорк Таймс" з 2-го березня. Зібравшись у вівторок, 1-го березня ц. р., на помешканні недавно заарештованого Юрія Орлова, дисиденти прирекли, що останні репресії не відстрашать їх від дальшої активности, тимбільше, що вони одержують тепер чимраз більше зажалень щодо порушення Гельсінкських постанов урядом СССР і офіційними урядовими інституціями.

Тільки 6 з 11-ох членів тієї групи є ще активними. Інші були арештовані органами КҐБ, або їх „видворили" з СССР, і вони тепер перебувають за кордоном. Сьогодні, — заявили речники групи дисидентів, — Комітет діятиме не тільки в СССР, але також у вільному світі, а Людмила Алексєєва, яка недавно виїхала на Захід, сповнятиме зв'язкового. Дисиденти проголосили також двох нових членів групи: Юрія Мнюха і Наума Мейманa.

Згідно з інформаціями кореспондента „Ню Йорк Таймсу" Крістофера Врена, дисиденти покладають великі надії на президента Джіммі Картера і вірять, що його зустріч з Владіміром Буковським, якого три місяці тому звільнено з ув'язнення та виміняно за лідера Комуністичної партії Чілі Люіса Корваляна, зміцнить активність не тільки тієї групи дисидентів, але також інших груп. Валентін Ф. Турчін, голова Відділу Міжнародної Амнестії в Москві, заявив: „Ми надіємося, що це буде історична зустріч. Буковський являється символом підставових людських прав в СССР". Він також відмітив, що приятельський відгук президента Картера скріпив на дусі багатьох і упевнив їх у правильності їхньої справи, якраз в часі посилених репресій совєтського уряду проти дисидентів. На думку багатьох дисидентів, урядовий тиск на групу нагляду за виконанням Гельсінкської Угоди був спричинений активністю таких же рухів в країнах Східньої Европи, і уряд боявся, щоб совєтська група не нав'язала зв'язків зі своїми спільниками в інших країнах. Помимо арештів і урядового тиску, московська група в числі 62-ох дисидентів зуміла видати заяву на письмі, датовану 12-го лютого ц. р., з піддержкою чехо-словацьких дисидентів і авторів

(Закінчення на ст. 7-ій)

„УКРАЇНА БОРЕТЬСЯ ЗА СВОЮ ДЕРЖАВНУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ... І В ЦІЙ БОРОТЬБІ Я ПІДТРИМУВАТИМУ ЇЇ ВСІМА СПОСОБАМИ" — ЗАЯВИВ БУКОВСЬКИЙ В ПАРИЖІ

Париж (Т. Дж.) — Журнал „Континент" влаштував 14 лютого в Парижі зустріч із недавно звільненим із Владимірської тюрми Володимиром Буковським, який мав говорити на тему: „Мої зустрічі у концтаборах і тюрмах". Вступ був по запрошеннях; заля була повна й обслуга дуже неохоче впускала тих, що готові були вдовольнитися стоячими місцями.

В. Буковський говорив коротко, згадуючи ряд прізвищ. Але в основному хотів сказати про те, що був завжди між політв'язнями, які борються за людські і національні права. Між останніми окремо вирізняв балтійців та українців, наголошуючи, що для цих боротьба за людські права нерозривно пов'язана з боротьбою за права національні, бо цих двох проблем не можна розділяти.

Зустріччю проводив В. Некрасов, який запропонував ставити питання на письмі. Питання дослівно посипалися десятками. В. Буковський вважав своїм обов'язком відповісти на всі, а тому відповідав коротко, як завжди — ядерно і дотепно, чим покривалося його небажання вживати будь-яких голосових ефектів.

Між іншим він заявив, що не визнає терміну „дисидент", бо це нічого не означає, хіба має релігійний зміст — відступництва, відділення. „Я ніколи не відділявся ні від чого, я думав завжди так, як думаю, як говорив, коли мене ув'язнили".

На питання, що думає про заяви Корваляна, що не вважає його, В. Буковського, політичним в'язнем, відповів.

— Перші заяви (які Корвалян повторив згодом в Італії) були зложені в Москві й це пояснює все. Я розумію, що він боїться, щоб виміна не пішла до кінця, тобто, — щоб він не опинився в моїй камері у Владимірі...

Казав він, що незабаром їде до ЗСА, де буде прийнятий президентом Картером і піднесе питання захисту прав людини в СССР, а зокрема дозволу жидам і не жидам, що виїздять на ізраїльські візи, поселитися у ЗСА. З інших джерел довідуємося, що він має офіційне запрошення до Білого Дому.

Ще раз і ще раз наголошував він ролю прилюдної опінії Заходу для долі ув'язнених в СССР і тих, що їм загрожує ув'язнення за їхню боротьбу і національні ідеали. На питання, як мобілізувати цю опінію, — відповів:

— Ідучи в села й на заводи. Ось ми з Л. Плющем були в Ст. Назер. Там мали розмову з селянами. Ті заявляли, що фактично не вірять ні правим, ні лівим, але голосують за лівих, бо від них може можна ще чогось сподіватися...

— Коли розпитували про життя селянства в СССР, я їм м. ін. розповів, що коли колись колгоспники мали пенсію в 12 рублів місячно, то тепер діла поправились так, що мають 22... На кінець розмови вони заявили, що — мабуть — перестануть голосувати за лівих, коли такі перспективи чекають їх із приходом лівих до влади...

Та нас найбільше цікавили відповіді В. Буковського на питання, що торкалися українських проблем.

На питання: — Що може сказати про українських політв'язнів, В. Буковсь-

(Закінчення на ст. 7-ій)

Проф. Л. Добрянський висловлює похвалу і вдячність президентові Картерові за оборону людських прав

Вашінгтон. — „Пане Президенте! Ваша безприкладна відповідь Андреєві Сахарову та Ваше рішуче становище відносно людських прав заслуговують на похвалу кожного американця, який цінить традиції і варторсті нашої країни!" — написав проф. Лев Добрянський в імені очолюваних ним організацій: Крайового Комітету Поневолених Націй та Українського Конґресового Комітету Америки президентові Джіммі Картерові в листі з 25-го лютого. „Мене незвичайно одушевили ці Ваші акції і я ґратулюю Вам за них. Таких виступів занадто довго бракувало" — сказано в листі проф. Л. Добрянського.

Президент УККА і Комітету Поневолених Націй в дальшому висловлює надії, що „наша нова моральність в закордонній політиці перейде тільки гуманітарні справи та розвинеться також у стратегічному відношенні". Проф. Добрянський в дальшому стверджує, що „вразливості імперіяльної Московії широкі і глибокі" і їх не можуть закрити „військові доблесті, наполегливі закордонні втручання та синхронізовані погрози, які ніколи не можуть нас залякати".

Заповідають віче українського жіноцтва

Філядельфія. (А. М.) — Комітет Жіночих Організацій у Філядельфії, зложений із представниць Союзу Українок Америки, Українського Золотого Хреста, Об'єднання Жінок ОЧСУ, Українського Православного Сестриццтва, Академічного Об'єднання Українок — влаштовує Віче Українського Жіноцтва у неділю 6-го березня 1977 р. о год. 3:30 по полудні в залі Українського Спортового Осередку „Тризуб", 4930-32 Н. Брод. вул. У програмі: вступне слово — інж. Лідія Дяченко, доповідь мгр Дори Рак „Світова Декада Жінки і наші можливості", дискусія, виступ гуртка бандуристів ім. Василя Симоненка і панель: „Які напрямні III Світового Жіночого Конгресу?", з участю д-р Наталії Пазуняк — модератор, пань Стефанії Бернадин, Оксани Ґенгало, Ольги Гурської. Закриття — інж. Лідія Бурачинська. Опісля товариська гутірка при чаю.

„ПІСНІ УКРАЇНИ" 18 РОКІВ

Торонто. — Радіопередача „Пісня Укріни", відзначаючи своє 18-ліття, влаштовує в неділю, 6-го березня ц.р. у приміщенні Вест Парк Вокейшенал Скул при 1515 Блюр Захід, традиційний концерт, у якому виступлять співаки-солісти: меццо-сопрано Рената Бабак і бас Йосип Гошуляк при фортепіяновому супроводі Тетяни Ткаченко. Керівником радіопередачі „Пісня України" від самого початку її існування є Прокіп Наумчак.

Москва знову напастує американські радіопересилання

Москва. — Офіційна пресова аґенція Совєтського Союзу ТАСС і орган ЦК КПСС „Правда" знову повели нагінку на американські радіостанції, які передають свої авдиції до СССР російською та мовами поневолених Москвою народів, чи мовами сателітів. Коментар в „Правді" обвинувачує радіостанції „Вільна Европа", „Радіо Свобода" і „Голос Америки" за систематичне нарушування Гельсінкської Угоди і „втручання у внутрішні справи" чужих держав. Крім того „Правда обвинувачує „Радіо Свобода" і „Вільна Европа" за фінансову піддержку дисидентів в Совєтському Союзі та в інших комуністичних країнах. ТАСС натомість більше атакує радіостанцію „Голос Америки", яка, мовляв, закликає своїх слухачів, щоб вони „купували їхній спільний товар". ТАСС пригадує, що на европейській конференції для справ безпеки і співробітництва говорилось, що радіопередачі повинні служити справі наближення і співпраці між народами. „Голос Америки" натомість, — каже ТАСС, — намагається ввести в блуд народи СССР та інших соціялістичних країн". Згідно з опінією на Заході, ці нові напасті Совєтського Союзу на згадані радіостанції потрібні були йому для прикриття поновного заглушування передач. Закордонні кореспонденти в Москві передбачають, що справу урядових радіопередач ЗСА уряд СССР піднесе на конференції в Беоґраді, яка відбудеться в червні ц. р. Ці відплатні заходи СССР стосуватиме до ЗСА та інших країн, які піднесли останньо знову справу людських прав в Совєтському Союзі.

Чехи віддали частину матеріялів американського кореспондента

Відень. — Міністерство закордонних справ Чехо-Словаччини передало американській амбасаді в Празі частину матеріялів, які раніше чехо-словацька політична поліція відібрала була від двох американських кореспондентів в прикордонній смузі між Австрією і Чехо-Словаччиною, як вони поверталися із службової поїздки. Цими кореспондентами були Леслі Колліт з телестанції NBC і Пол Гофман з „Ню Йорк Таймсу". Обидвох кореспондентів було придержано і допитувано та відібрано від них майже ввесь писаний матеріял, між іншим і ті речі, які вони одержали в Празі від урядових чинників. Урядовець американської амбасади, якого попросили прийти до міністерства акордонних справ, перебрав передані йому матеріяли.

СЬОГОДНІ „ВІСТІ УККА"

Разом з сьогоднішнім числом „Свободи" друкуються „Вісті УККА". Друкований тепер Протокол з річних нарад Головного Уряду УНС продовжуватиметься в черговому і дальших числах „Свободи".

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ УККА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — Загальні збори Відділу УККА відбудуться тут в суботу, 5-го березня ц. р., о год. 5.30 вечором в Домі УСО „Тризуб" при 4932 Брод вулиця. Управа Відділу інформує, що збори раніше мали відбутися 20-го лютого, але з огляду на загальне відзначування в цьому дні 85-их уродин Патріярха Йосифа Українською Католицькою Митрополією збори були пересунені на іншу дату.

Американський адвокат боронитиме Ґінзбурґа

Вашінгтон. — Американський адвокат Едвард Беннетт Вілліямс погодився, на бажання письменника Олександра Солженіцина, зайнятися обороною ув'язненого совєтського дисидента. Вілліямс заявив в понеділок 28-го лютого ц. р. кореспондентам, що він не знає, що він зможе зробити для Александра І. Ґінзбурґа, 40-літнього дисидента, якого аґенти КҐБ заарештували 4-го лютого, а прокуратура обвинуватила його за нелегальну діяльність і спекуляцію закордонною валютою. Ґінзбурґ завідував Фондом Солженіцина, з якого користали не тільки політичні в'язні, але також їхні родини. Це цілком нова ідея, — заявив Вілліямс, — щоб американський адвокат боронив совєтського громадянина в кримінальній справі. „Цілком ясно, — заявив він, — що совєти не дадуть мені можливости виступити на суді". Однак, Вілліямс вніс прохання про видачу йому візи і вибирається на відвідини до Совєтського Союзу з метою обговорити цю справу з авторитетними чинниками та зустрінутись з підсудним Ґінзбурґом. Олександер Солженіцин, приятель Ґінзбурґа, зробив це потягнення після того, як президент Картер вирішив виступити в обороні людських прав в інших країнах.

Пожар у московському готелі „Росія" став державною таємницею

Москва. — Закордонні кореспонденти в Москві скаржаться, що совєтські поліційні чинники поводилися з ними брутально, не допускали їх до місця випадку, відбирали фотокамери, витягали з них фільми і не дозволяли фотографувати пошкодованих вогнем поверхів готелю „Росія". Кореспонденти стверджують, що такий випадок на Заході широко обговорюється на сторінках преси. Натомість пожар готелю в Совєтському Союзі став немов би державною таємницею, і офіційні чинники стараються цілево зменшити його значення. Про випадок не поінформувала жадна з центральних газет, а тільки „Вечєрняя Москва" помістила про пожар маленьку замітку на третій сторінці без жадних фотографій чи осіб, які брали участь у рятунковій акції. На другий день після випадку міліціянти не допускали нікого на місце випадку, кажучи: „ми не бажаємо, щоб чужинці радувались нашим нещастям". Агенти в цивільному намагалися забрати фільм від німецького кореспондента Франца Плайтґена, а американського кореспондента аґенції Юнайтед Пресс Інтернешенал Чарлса Р. Воллеса відвели до окремої кімнати і загрозили йому, що зараз „позіб'ють його камеру", якщо він не погодиться віддати добровільно фільм. Його держали дві і пів години, викручували йому руки, насильно відбирали камеру. Воллес мусів віддати один фільм, але іншу накручену рольку він мав вже в кишені, з якої знімки міг потім вільно передати своїй аґенції через центральну телеграфну аґенцію в Москві. Аґенції ЮПІ і АВС внесли формальний протест до міністерства закордонних справ, протестуючи проти брутального трактування кореспондентів, які виконують свій обов'язок, що суперечить Гельсінкській домовленості.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Тирани не переводяться

Ріст шовінізму і расизму в новопосталих після Другої світової війни азійських і африканських країнах — не нове явище на тих континентах. Ці прикмети можна було завважити у деяких рухах ще в ранніх початках їхньої діяльности, як вони тільки розпочинали боротьбу за самостійність, підсилювану одною з найбільш шовіністичних і тоталітарних імперій нашого часу, Совєтським Союзом. Можливо й тому на згаданих континентах так сильно закріпилися форми шовінізму, расизму, тоталітаризму, ненависти, жадоби вбивств, неперебірливої розправи зі своїми політичними противниками тощо. В такій атмосфері, яка тоді була дуже поширеною в Африці, прийшов до влади в новопосталій державі Уганда її теперішній президент Аді Амін, який на протязі тільки шести років, згідно з інформаціями пресових агенств і щоденника ,,Ню Йорк Таймс'', зумів не тільки розбудувати до нечуваних меж сітку терористичної машини, яка вимордувала від 100до 300.000 власного населення і закордонних поселенців, але також викинув ізраїльську місію, пригадавши собі, як пише ,,Ню Йорк Таймс'', — що Гітлер ,,мав рацію'', коли спалив шість мільйонів жидів в крематоріях; наказав 40.000 британців опустити країну, щоб загарбати їхні маєтки; власною рукою застрілив свого міністра справедливости, а останньо довів до вбивства архиєпископа Англіканської Церкви Уганди, Бурунді і Руанди та двох своїх власних міністрів, внутрішніх і господарських справ, за те, що вони, мовляв, підготовляли змову проти нього.

До випадку з незбалянсованим духово Аміном можна було б не повертатись, бож у світі існували колись та існують сьогодні диктатури і поліційні системи сталінського типу, як у Совєтському Союзі, про що докладно писали українські автори і чужинці, зокрема знавець підсовєтської проблематики Джон Беррон, автор книжки п.з. ,,Комітет Державної Безпеки'' (російське скорочення КГБ), — якщоб спричинене виродками і комуністичними ватажками зло не спричинювало духового спустошення серед суспільства,яке,хоч і поволі,почало сприймати зло, як нормальну річ і це зло перестало викликати в багатьох осіб образу і бунт. Вони поступово стають жертвами деструктивної сили зла, замикають очі на злочини, потрясають головами і готові задля інших користей, сприймати зло без особливого враження, а навіть співпрацювати зі злочинцями.

Проти цього треба усім нам боротися, використовуючи нову ситуацію у міжнародних відносинах і моральні вартості в закордонній політиці, що їх уводить в життя нова Адміністрація президента Джіммі Картера. Проти зла треба голосно протестувати, бо інакше отруя збайдужіння заторкне й наш організм і ми поневолі станемо співучасниками зла не тільки в Уганді, але також у цілому світі.

Без бритви не обголишся...

Київська ,,Молодь України'' інформує про ,,безневинні муки'', які приходиться переходити, коли немає доброї сорти такого найзвичайнішого предмету домашнього вжитку, як бритва. Для прикладу дописувач наводить один факт. Мешканець міста Кадіївки більше місяця тому придбав собі електробритву ,,Київ — 5'' виробництва київського заводу. Голитися йому цією бритвою довго не довелося, бо після другого разу бритва відмовила послуху. Він вислав її на завод, думаючи, що невдовзі отримає іншу, але – наче камінь в річку, ,,вже й борода почала відростати. А друзі глузують наді мною, дошкульно називаючи ,ще один гіппі' . Але хіба я в чому винен?'' Тому й ,,Молодь України'' звертається до київського заводу, щоб вони вислали молодому хлопцеві іншу бритву, бо чому ж він має терпіти глузування, коли це вина заводу, що він не може спромогтися на бритву кращого сорту.

І.Світ

ШЕСТИДЕСЯТИЛІТТЯ РЕВОЛЮЦІЇ

I

Після виступу П.Н.Мілюкова в Державній Думі Російської імперії в листопаді 1916 року не стало серед її громадян певности про майбутнє. Зависла примара поразки у війні, поширювалося недовір'я до уряду, що ним правила кліка при дворі імператора, де рухалися руки ,,старця'' Гришки Распутіна, який мав впливи на царицю через розпусну придворну даму — Вирубову та інших. Міністром внутрішніх справ був призначений Протопопов, особа, до якої не було жадного довір'я ні в кого.

На тому засіданні Державної Думи Н.Мілюков заявив, що в уряді панує ,,зрада або дурість'', які перешкоджають нормальному життю імперії, загрожують її існуванню, і висловився про необхідність створення уряду відповідального перед думою-парляментом. Цей виступ, як і виступи інших, не мали жадного впливу ані на уряд, ані на імператора, в товаристві якого був постійно міністер двору граф Фридерікс.

Один великий князь і князь Юсупов та лідер правої партії Пуришкевич ліквідували того Распутіна 31 грудня 1916 року, тим закінчивши впливи його і тієї кліки на царя. Але так лише здавалося, бо Микола ІІ-ий був упертий і не хотів відійти від влади; до всього ж прибавилася ще й помста за ліквідацію Распутіна.

У складній ситуації опинилася верхівка імперії, її уряд та лідери Державної Думи, що ними були головно члени т.зв. партії Кадетів, себто ліберально-конституційної партії, на чолі якої стояв проф. П.Н. Мілюков. Це була партія, яка пізніше виявила свою повну непідготовленість до перебрання, прогнилої до основ, монархічної системи країни: одне бо діло було критикувати та робити пропозиції до реформ, а друге — бути готовими ті реформи перевести в життя. На фронті війни положення нібито стало ліпше, бо від половини 1916 року збільшилося постачання воєнних матеріялів, які Росія почала одержувати за гроші з Америки. Але трапилися дві події: начальник штабу армії ген. Алєксєєв захворів і виїхав до Криму, а цар, стурбований станом здоров'я цариці та свого єдиного сина (він мав ще чотири дочки) виїхав до Царського села. В ставці діючої армії фактично не було ані головнокомандуючого-царя ані начальника штабу, коли трапилися заворушення в столиці-Петрограді, причиною яких була недостача харчів, їх погана достава та розподіл. У той час ще не було там політичних причин. Проти повсталого натовпу міністер Протопопов дав поліції розпорядження вжити зброю. Це викликало збільшення незадоволення. Довелося вислати у допомогу поліції трохи війська. Солдати перейшли на бік юрби. Почали грабунки, було вбито кілька поліцаів та жандармів.

Цар у той момент вже був у своїй ставці в Могилеві. З Криму повернувся і ген. Алєксєєв, хоч все ще хворий. Вирішили вислати війська на ліквідацію бунтів: один батальйон під командою ген. Іванова, але цього було занадто мало, і тоді рушили юнкерські школи з Гатчино та інших місць. Головна школа перейшла на сторону революції, приєдналася до Волинського полку.

В Думі бачили, що революцію не можна зупинити без рішучих заходів, без зміни системи уряду. Були вислані належні телеграми до царя та ставки. Цар відмовився. Тоді виїхала делегація від Думи, видатні члени партії Кадетів: В.Шульгін та Гучков до ставки царя, який в той час був на станції Дно в дорозі до Петрограда. Цар підписав декларацію відмови від трону за себе та свого сина у Пскові у користь князя Михаіла, який теж відмовився, і влада опинилася в руках лідерів Державної Думи.

Треба тут зазначити, що під час заворушень у Петрограді цар видав наказ про позпуск сесії Державної Думи (почалася 27 лютого 1917 року, мала закритися 11 березня нового стилю), але її засідання відчинилося 12 березня в Тавридському палаці. Біля полудня великі натовпи людей, солдатів зібралися навкруги палацу. Члени Думи вирішили діяти і обрали Тимчасовий комітет у складі 12 осіб на чолі з Родзянко. Ліберали та консервативні члени були в комітеті в більшості, було там теж два соціялісти: А.Керенський і Н.Чхеідзе, але останній відмовився працювати. Соціялісти вирішили піти шляхом революції 1905 року та започаткували організацію Совєта робочих і солдатських депутатів, т.зв. Совдепу.

Але трагедія була в тому, що лідери Державної Думи ввесь цей день витратили на дискусії і загубили ініціятиву. Совдеп був створений на чолі з Чхеідзе, а комітет Думи творить Тимчасовий уряд на чолі з прем'єром, князем Г.Львовим, воєнним міністром Ґучковим, міністром закордонних справ — Н.Мілюковим і єдиним соціялістом А.Керенським, як міністром юстиції. Революція була прийнята всім населенням і штабом армії (цікаво, що ніхто не пробував робити спротив), імперська влада розвалилася. Перший акт нового уряду був виданий 14 березня. Його текст виявив великий натиск з боку заснованого Совдепу, а головна помилка була в тому, що в т.7-ій було підкреслено, що військові частини, які брали участь у революції, залишаються в Петрограді й не будуть переведені на фронт діючої армії.

Без огляду на те, що ця декларація була компромісом між урядом і Совєтом, останній без затвердження уряду видав свій циркуляр ч.1, який став початком розвалу армії, бо в ньому були точки про заложення комітетів, складених із солдатів, та що головне — ці комітети мають діставати рішення від Совєту. Ще більш важливішою точкою було те, що розпорядження уряду будуть виконуватися тільки тоді, коли вони не стоятимуть у конфлікті з рішеннями Совєту. Контроля зброї мала перебувати в руках комітетів. Цей розпорядок вніс в армії розклад, підривав основи дисципліни. Виглядало, що автори того указу ч.1 мали на увазі створити умови неможливі для ведення і продовження війни...

Другою причиною упадку авторитету Тимчасового уряду була його неспроможність бачити, що імперія не може існувати, якщо її народи не одержать негайно свободи урядувати на своїх землях самі, а центральний уряд залишається як керівник. Цього кардинального положення члени уряду — лідери кадетської партії — не розуміли і не хотіли бачити, що нарід імперії не є тільки т.зв. великороси-росіяни. Адже факт був той, що вже 17 березня 1917 року повстала Українська Центральна Рада на чолі з проф. Михайлом Грушевським. Цей факт був пересторогою для партії кадетів змінити їх ставлення до питання окремих національностей імперії. Вимоги негайної автономії викликали у партії не тільки спротив, але ворожнечу, й вона старалася відтягнути рішення, оголошуючи, що таке питання, як автономії, можуть рішати тільки Всеросійські Установчі Збори, що будуть скликані восени того року, бо першою справою, мовляв, є ведення війни до ,,победного конца''. Це було офіційне становище лідера партії кадетів П.Мілюкова.

Партія не була приготовлена до рішучих актів, загубила ініціятиву для своїх рішень, створилися умови двох незалежних урядів: законного, що походив з Державної Думи, та узурпатора — ,,Совєта солдатських и рабочих депутатов''. У той час бракувало слово ,,крестьянских'', тобто селянських, у списку, бо організатори не думали про селянство і фактично не розуміли його інтересів.

(Продовження буде)

І.Вовчук

ПРО МОСКОВСЬКЕ КОЛОНІЯЛЬНЕ ,,ВИЗВОЛЕННЯ''

(3)

У ,,визвольному'' Мозамбікові — НРМ, колективізація має улегчити совєтизацію життя в країні і закріпити московський неоколоніялізм. Тому, як ствердив президент НРМ С.Мошель, ,,по країні творяться своєрідні поселення в джунглях, де люди будуть учитись жити по-новому, по-колективному''. Сколективізоване населення легше совєтизувати і підпорядкувати вимогам нової колоніяльної політики — московської. В згаданому нарисі ,,НВ'' автор його так описує переведення колоніяльної політики в країні: на опанованих землях творяться ,,колективні села'', які мають стати ,,центрами включення мозамбікського селянства до творчого виробництва, до нових методів праці, нових ідей''.

В нарисі наведено опис нового колективного села з 750 дворів, зігнаних в колгосп через рік після проголошення незалежности. Виробничим і суспільним життям в ньому керує група динамізаторів з 5 чоловіків і 5 жінок — рівність. Подібне діялось і за колективізації в СССР, тільки в складі колгоспного керівництва виробничим і суспільним життям переважали чоловіки, не було рівности. В нарисі подано захоплюючу розповідь секретаря групи партійного осередку — динамізаторів: ,,Не дивлючись на те, що наші люди селились родинами на віддалі 3-4кілометрів одна від другої, всім припало до душі колективне життя. Селяни зрозуміли перевагу суспільної праці''. Керівник динамізаторів описує щасливе життя сколективізованих родин. В стилі соціялістичного реалізму, приймаючи уявне в маренні за дійсне, розповідає, які то добрі будинки побудували і то ,,з дерева, а не з глини і кізяків'', як було раніше; як засіяли розчищену землю і як будуть ділити врожай. Не тільки діти ходять до школи, а й дорослі вчаться після праці. Ав неділю вони слухають виклади, ,,не проповіді католицького падре, а лекції активістів ФРЕЛІМО, агрономів і лікарів слухають в неділі мешканці колективного села''.

Звідкіля взялися агрономи, лікарі й інші фахівці, коли переважна більшість виховних сил залишили країну, рятуючи життя? ,,Новоє Время'', ч.5. за 28 січня ц.р. твердить, що вони прибули з соціялістичних країн ,,для зміцнення дружби'' з НРМ, як передбачає умова між Мозамбіком і СССР. ,,Міцніє співробітництво Мозамбіку з соціялістичними країнами'', твердить ,,НВ''. ,,Лікарі, інженери, викладачі, агрономи, економісти, пляновики з СССР, НДН, Угорщини, Куби помагають сьогодні урядові Мозамбіку здійснювати перебудову економічного, господарського й культурного життя'', насаджувати московсько-большевицький неоколоніялізм.

Перебудова господарсько-економічного і соціяльного життя в країні за зразками будови московського соціялізму спричинили великі економічні і господарські труднощі. А перетворення країни на військовий причілок для ,,визволення'' Родезії і Південно-Африканської республіки ускладнило їх. Господарське життя підупало, а колективізація сільського господарства спричинила великий занепад його і велику нестачу сільсько-господарських продуктів. В столиці і містах тропічної країни треба великих зусиль, щоб дістати городину. Економічні труднощі посилюють невдоволення населення, що переходить у спротив проти соціялістичного колоніялізму. Як і скрізь, московська преса обвинувачує імперіялістів, — вони, буцімто, спричинюють неспокій і господарські труднощі, намагаючись зупинити ,,визволення континенту''.

Останнім часом московська преса заговорила з занепокоєнням про добровольців, що ,,родезійською рікою'' пливуть з багатьох країн до Африки, зокрема до Родезії, затиснуту в кліщі ,,прифронтовими'' з московсько-большевицькою опікою, країнами: Анголею, Замбією, Танзанією, Мозамбіком. ,,Совєтська'' преса називає добровольців, що вербуються в европейських містах, ,,наймитами'' імперіялізму, ,,авантюрниками''. Серед них багато ветеранів В'єтнамської війни, колишніх вояків англійської й німецької армії та інших країн, — всі вони — твердить преса — уміють тримати зброю і знають, що хочуть. Це непокоїть Москву, тим більше, що серед ,,наймитів імперіялізму'' багато ,,запеклих антикомуністів'', що хочуть і будуть боронитись проти совєтизації Південної Африки.

,,Визволяючи'' в московсько-кубинській збройній інтервенції Анголю, кремлівські стратеги мабуть не передбачали, що та радикальна перемога принесе ускладнення, викличе зворотну реакцію і змусить Родезію і Північно-Африканську Республіку посилити технічні оборонні заходи в своїх країнах і армію. Вже нині Родезійська армія нараховує десятки тисяч добровольців, що бу-

(Закінчення на стор. 8-ій)

Олена Глібович

ВІСТІ З ТОРОНТА

— ,,Чому питають, — читачі ,,Свободи'', — нема вістей з Торонта? Чому не пише Василь Дідюк?''

Тимчасом, пан Дідюк пише — не перестає, бо є генеральним писарем ГУ ЛВУ на цілу Канаду.

А втім, як довго можна про інших писати! Я сама була свідком, коли організатори Свята Зброї в Гамільтоні дуже дякували п. Дідюкові за змістовну його доповідь, але ще дужче просили його написати про це свято в пресі. На це п. Дідюк відповів, що хотів би, щоб нарешті хтось інший про нього написав.

Та, крім генерального секретарства, виголошування доповідей, писання статтей і народно-союзової праці, п. Дідюк є ще головою СУЖК. Повернувшись із тритижневої поїздки по Південній Америці, він не знав, чим більше журитись: чи підготовкою до Равту Преси, чи до загальних зборів СУЖК, які мали відбутись у листопаді м. р.

А в ,,Свободі'' мусить бути заступлене українське Торонто, бо інакше американська Україна лишиться непоінформована про правди й кривди нашої громади.

Гамільтонське ,,чудо''. Задля цієї вістки вертаюсь до 12 грудня м. р., коли вперше в історії гамільтонської громади відбувся симфонічний концерт української музики з нагоди ювілейного святкування ансамблів УНО ,,Чайка''. Пишу під рубрикою ,,Вісті з Торонта'', бо диригентом оркестри (крім двох точок програми у виконанні симфонічної оркестри під батутою свого диригента Бориса Бротта) був торонтський диригент-композитор Зіновій Лавришин, який вив'язався із свого завдання дуже добре.

150-членний молодіжний хор ,,Чайка'' виконав у супроводі оркестри: ,,Де гори Карпати'', ,,Чорні очка'', ,,Коломийку'', ,,Засвистали козаченьки'', ,,Вечір на хвилях Дніпрових'' і чотири колядки.

Танцювальний юний і старший ансамблі вивели ряд українських танців хореографії Ярослава Клуня.

Цей концерт входив у програму сезонових серій концертів гамільтонської оркестри, отже не був обтяженням для української громади, а, що найважливіше, приявні на концерті в значній мірі були не українці.

Цього ,,чуда'' доказала п-і С. Пирожак, голова Опікунчого комітету пань над ансамблями ,,Чайка''. В липні ц.р. ансамблі ,,Чайка'' виїжджають на концертове турне до Европи.

Різдвяний концерт хору ,,Веснівка''. Відрадною подією культурного життя

(Закінчення на стор. 8-ій)

Іриней Лесинюк

МИКОЛА БУТОВИЧ — ЖИВОПИСЕЦЬ ГЛИБИННОГО УКРАЇНОЗНАВСТВА

(3)

Володимир Січинський у статті ,,Микола Бутович'', друкованій 7 жовтня 1955р. в ,,Свободі'', характеризував творчість Бутовича дуже прихильно і в дусі глибинного українства так:

,,У працях М.Бутовича відбивається невмируща сила українського духа, повна вібрація життя, бадьорий настрій. Ніколи не покидає його гумор і дотеп, часами вони сильні і колючі, що доходять до сатири і памфлету''.

С.Гординський у статті ,,Микола Бутович'', що її надрукувала ,,Свобода'' (ч. 235,1966) у п'яту річницю смерти мистця про М.Бутовича між іншим написав:

Микола Бутович — яскрава індивідуальність, мистецтво якого було висловом його світогляду, де традиція і новочасність ставали казкою для сучасної людини, оточеної змеханізованим технологічним світом...В його мітологічній Україні нереальних мавок і лісовиків та іншого чортовиння, як і зовсім реальних козацьких осаулах і полковниках, постала до нового життя давня Україна, що вже стала майже легендою. Бутович воскресив її до нового життя, оживив духів минулого''.

Іван Кейван, маляр і мистецтвознавець, у статті ,,Микола Бутович'', друкованій у журналі ,,Самостійна Україна'' (ч.9/163/1962р.) каже, що М.Бутович — ,,творець українського модерного стилю''. На жаль, І.Кейван не назвав якого українського модерного стилю був М.Бутович творцем. Він обмежився до ствердження:

,,Працюючи у чисто українській тематиці, Микола Бутович зумів показати її в наскрізь модерній формі''.

Не називає, який модерний український стиль створив М.Бутович, В.Попович у статті ,,Микола Бутович'', друкованій в журналі ,,Авангард'' (ч.6-6/115-116/1973). Він тільки стверджує, що ,,Бутович зумів створити свій

Заголовна сторінка першого числа ,,Веселки'' 15-го вересня 1954, що її зілюстрував мистець Микола Бутович. До речі — також напис на заголовній сторінці ,,Свободи''- це композиція і виконання Миколи Бутовича.

власний і самобутній стиль, який його відрізняє від всіх інших мистців.''

,,Стиль Бутовича цікавий є строгий естетизм, висока внутрішня самодисципліна. Нема у нього творів зроблених якнебудь. Кожна композиція є ясна й логічна, а при цьому надзвичайно проста. Широка фантазія мистця є зорганізована в чітку, майже військову форму, всюди видно лад, порядок, інтелігентність, щоб не сказати аристократизм.Кожний деталь є підпорядкований цілості композиції і кожний твір є строго видержаний в одному стилі''.

Нє подає якого стилю творцем був М.Бутович і Юрій Соловій у статті ,,Світ очима, примруженими від усмішки'', що була друкована в ,,Сучасності'' (ч.3/15/, березень 1962.Він каже, що М.Бутович ,,на тлі сучасного українського малярства стоїть майже одинцем, як той, для кого спіритуальна естетично-емоційна випровадженість образу була головним мотивом творчости. Тема в малярстві Бутовича займає одну з важливіших позицій, і теми він добирав уважно; але естетика техніки була таки рішальним побудником Бутовича''.

Закінчив Ю.Соловій свою статтю, присвячену пам'яті М.Бутовича, словами, що заслуговують на увагу:

,,Але йому(М.Бутовичові) належить спеціяльне відзначення за його мистецьку оригінальність і своєрідний показ українського народного єства''.

Я уважаю, що тим українським народним єством є глибинне українство, що його Микола Бутович виявив у своїх мистецьких творах, від ,,Українських духів'' починаючи, а на історичних постаттях і церковних образах кінчаючи. Український видимий і невидимий світ Бутович виявив у таких образах як ,,Мужик Клим'', ,,Паламар'', ,,Солдат'', ,,Шинкарка'', ,,Польовик'', ,,Лісовик'', ,,Водяник'', ,,Дідько'' та інші. Гротески — ,,Козак Мамай'', ,,Пасічник'', ,,Ярило'', ,,Запорожець і красавиця'', ,,Капуш-женокрад'', ,,Там Гандзя була'', ,,Поєдинок пряників'', а далі з обрядової тематитки ,,Ой у полі плужок оре'', ,,Щедрик'', з історичною тематикою ,,Гетьман і його військо'', ,,Генеральні старшини'', ,,Засвистали козаченьки'', ,,Козака несуть'', ,,Три брати азовські'' та ,,Смерть чумака в степу''.

У високомистецькій формі виявив Бутович народне світовідчування уявлення релігійних святих, а зокрема Богоматері, в малюнку ,,Карпатська Мадонна'' в серії образів ,,Відпусти на Закарпатті''.

Демонологічні композиції М.Бутовича ,,Лісовики посварилися'', ,,Відьма на бурсаків'', ,,На Лисій горі'' та інші вказують на те, як глибоко він вчувся в народні повір'я, які серед широких мас в довгі зимові вечори були не тільки розвагою, але й спробою у символічній формі чи то пожартувати собі з демонічних сил, чи з ними позмагатися.

Микола Бутович

Ілюстрації до народних казок,,Івасик-Телесик'', ,,Цвіт Папороті'' та цілий ряд рисунків до казок, що були друковані в дитячому журналі ,,Веселка'', що його видає УНСоюз вже понад двадцять років, дають незаперечні докази того, що майже всі вони спрямовані на те, щоб у молодого покоління розбудити глибинне українство.

Микола Бутович, черпаючи теми до своїх мистецьких творів з української народної скарбниці, переосмислював їх в дусі глибинного українства і повертав їх народові у новому вигляді, з новою динамічною силою, яка має оживляти його душі і серця.

Микола Бутович, як мистець і як людина, усією своєю мистецькою творчістю був відданий українському народові. Він в неопублікованій ,,Почаївській Богоматері'' всією своєю мистецькою здібністю увіковічнив на тлі синього неба візію непоборимої Божої Сили і віри в її перемогу в українському народові.

Велика і багатогранна мистецька творчість Миколи Бутовича чекає ще на свого інтерпретатора і автора монументальної монографії. Ця невелика стаття, написана в 80-річчя народження і в 15-річчя смерти, хай буде скромною згадкою про Микоду Бутовича та одною із спроб по-новому інтерпретувати його мистецьку малярську творчість. КІНЕЦЬ

КОНҐРЕСОВІ ВІСТІ

орган Українського Конґресового Комітету Америки

Ч. 16-17 Лютий 1977 Ч. 16-17

ВІДЗНАЧУВАННЯ РОКОВИН 22 СІЧНЯ І УККА

"... Хай заяви сенаторів і конґресменів, проголошувані в роковини Січневих Актів в обидвох Палатах Конгресу, хай проклямації Дня Української Незалежности губернаторів стейтів і мейорів міст, хай промови політичних діячів Америки на наших святкуваннях- дійдуть до земляків в Україні і поза нею сущих інформацією про нашу працю тут у поширюванні Правди Українського Народу, доказом зорієнтування політичного й урядового світу Америки про ці два Акти Січня і щорічного відсвіжування пам'яти про них у прилюдній опінії країни..."

Передова

Цей вийняток із Проголошення Українського Конґресового Комітету з нагоди роковин Актів Державности і Соборности 22 січня 1918 і 22 січня 1919 років у Києві. Від тих Актів проминуло вже 59 чи 58 років — це час, в якому виросли вже два нові покоління українців і українок, які про ті Акти знають тільки від своїх батьків-дідів та з лектури. Коли ж, не вважаючи на таку довгу відстань часу, українські вільні громади, розсіяні по всьому світу, щорічно відзначають — і в цьому році знову урочисто відзначили — роковини проголошення суверенности і соборности Української Народньої Республіки, то це доказ невмирущости ідеї, якою жив, живе і житиме український нарід — всупереч усім намаганням ворога знищити не тільки ту ідеологію, але й фізичну субстанцію народу. Найпершим і головним завданням кожної політичної еміґрації є плекати ту політичну думку, яка прогнала синів і доньок з рідного краю, що ним заволодів ворог. Кажуть, що українська політична еміґрація перемінилась уже в тривке поселення у різних країнах світу, зокрема на цьому американському континенті. Коли так, то тим паче треба подивляти тугість цього українського вільного поселення, що перейняло у 100 відсотках заповіт політичної еміґрації: плекати самостійницьку політичну думку, проповідувати її серед чужомовного оточення та приєднювати прихильників для неї у політичній і культурній верхівці даної країни поселення. Цьогорічне відзначування роковин 22 січня в Конґресі, проголошення "Дня Української Незалежности" у різних стейтах і містах та концерти-академії і бенкети — деякі насправді величаві, деякі скромніші, у різних містах і містечках на великому просторі між двома океанами, стали у сумі насправді гимном у честь українського самостійницького ідеалу. І провід у тому святкуванні вів Український Конґресовий Комітет. Одначе Централя, як місцеві Відділи УККА доклали знову всіх зусиль, щоби зактивізувати знову ідеал української самостійности і соборности. Суха статистика подає тільки цифри, дати і прізвища. За ними криється дух отих святкувань — це не були стереотипні імпрези, уладжувані тому, що "так треба", але це був спонтанний вияв культу, це була масова маніфестація української самостійницької думки у відповідь на терор, що ним ворог хоче перевести "злиття націй" на велитенському просторі СССР — з російською мовою і культурою.

Коли б не було УККА, то для щорічного влаштування такого мосового і величавого відзначування роковин 22 Січня треба би покликати спеціяльну організацію. Але, славити Бога, не треба такої організації, бо цей обов'язок виконує УККА, Централя і її Відділи, і виконує блискуче.

ПІД ЗНАКОМ ЗГОДИ

Спільні наради найавторитетніших представників двох преважливих українських професійних світів — лікарів та кооператорів — переведені з кількома членами Екзекутиви УККА у Чикаго 13-15 лютого ц. р., проходили під знаком згоди, під знаком необхідности тісної співпраці всіх зорганізованих конструктивних клітин нашої громади у системі УККА. Ця нарада була потрібна, щоб зліквідувати дисонанси, які настали у зв'язку з ходом і вислідом 12-го Конґресу. Найбільш характеристичним і найсвітлішим моментом тих нарад була заява авторитетного представника Українського Лікарського Товариства Північної Америки, що "ми ніколи з УККА не виступали і не мали заміру виступати". Висловлені побажання Т-ва українських лікарів будуть пред'явлені Крайовій Раді, але згори можна ствердити, що вони зроблені в добрій вірі і волі, дармащо деякі з них дискусійні власне щодо практичної доцільности для добра УККА і всієї громади. Наприклад, це стосується такої демократизації методики праці верхівки УККА, щоби представник кожного друкованого на терені ЗСА часопису мав право брати участь на засіданнях Екзекутиви УККА, де обмірковується не тільки політику, але й тактику в різних справах — на терені американських чи міжнародних установ. А на засідання Крайової Ради, як і на засідання колишніх Політичної Ради і Ради Директорів і так приходили завжди також не члени тих установ і ніхто ніколи не випрошував їх. Наради у Чикаґо були тим вартісні, що стосувалися не тільки теорій і зашних формул, а й таких преважливих ділових реальних проєктів, як Бюро УККА у Вашинґтоні, тісна економічна співпраця між УККА і нашим економічним світом (Союзи, кредитівки, щадниці, позичкові каси) та причетні до цих великих справ практичні деталі: потрібні на це фонди і потрібні для такої праці фахові люди. У пресі проголошено тільки загальний комунікат про ті Чікаґівські наради тут стверджуємо їхню велику корисність та окремо проголошуємо деякі деталі.

ГРОМАДА МАЄ ДОВІР'Я

"Любіть Україну не до глибини Вашого серця, а до глибини Вашої кишені" — сказав Євген Чикаленко, одна з найвидатніших постатей новітньої історії України, засновник першого українського щоденника "Рада" у Києві, меценат, патріот, який знав, що творчі позитивні діла постають не фразами, а зусиллями людей, що мусять розпоряджати — фондами. Фонди, що ними розпоряджає Український Конґресовий Комітет завжди були невеличкі. Вони все ж дозволяли втримувати мінімальний апарат Централі і в рямцях свого скромного бюджету виконувати найосновніші свої статутові завдання, як централя українських централь в ЗСА, репрезентант української національної групи в цій країні перед її владою, як верхівка всього зорганізованого суспільства. Після 12-го Конґресу відізвалися такі голоси, які закликали навіть до бойкоту тієї фінансової бази УККА, якою є Український Народний Фонд. На щастя — це були голоси окремих одиниць: таких листів до Централі було буквально три. Величезна більшість зорганізованого суспільства виявила більше розсудливости, більше того дійсного патріотизму, який проявляється не тільки фразами, а грошовою пожертвою: збірка УНФонду за 1976 рік, закінчена у дні 10 січня ц. р., дала в сумі 142.169.40 дол., себто 10.822.00 дол. більше, як попереднього року.

Це найбільш переконливий доказ, що загал українських громадян в цій країні має довір'я до своєї центральної репрезентаційної установи. Це найбільш переконливий доказ, що величезна більшість наших громадян думає таки конструктивними категоріями і вміє відрізняти речі великі від малих. Малою річчю були недоліки 12-го Конґресу, що їх також члени "естаблішменту" ані не заперечують, ані не вибілюють. Але великою річчю було і є збереження Українського К. Комітету, як централі наших українських централь в Америці. Треба раз-у-раз повторяти, що в історії УККА були вже кращі і гірші Конґреси. 12-ий Конгрес не належав до кращих, але й не був найгіршим. Прийнято на ньому деякі правильні реформи й постанови і деякі таккі, які щойно у практиці виявлять свою доцільність чи помилковість. Але все це тратить на вартості у порівнянні з імперативом, що треба зберегти Український Конґресовий Комітет, треба дати йому матеріяльні засоби для позитивного і конструктивного діяння і треба йому помагати, щоби діяв якнайкраще, а не валити його. Так звана зовнішня опозиція раз-у-раз запевняє, що вона прагне направи недоліків УККА. Чим вона це проявляє, як вона це доказує у практиці? Глумливим, чи просто образливим відношенням до керівників УККА, які напевне не є досконалими, але є людьми відданими громадській праці та з яких кожний, поруч із своїми хибами таки має прикмети, що їх може недобачувати тільки людина сліпа, або злобна. Кожна організація потребує опозиції, як нормативного чинника, як фільтер, почерез який можна би і треба би пересіяти все те, що в організації діється. Але вартість опозиції не полягає в її фразах, а в її ділах, в її конструктивному (чи руїнницькому) підході до тих громадських вартостей, що їх не вільно валити. Лідер "зовнішньої опозиції" ствердив після 12-го Конґресу зразу, що настав "Сумерк УККА". Найширші кола українського суспільства доказали своїми пожертвами до УНФонду, що УККА далеко ще не завмирає — всупереч бажанням тих нечисленних одиниць, які бажали би собі цього. І кому була б користь, коли б дійсно настав "сумерк УККА"?! Ніхто не мав би з цього більшої радости, як Москва. У рядах "зовнішньої опозиції", є безумовно українські патріоти, які ставляться супроти Москви так само ворожо, як прихильники "естаблішменту". Але вони керуються емоціями, керуються симпатіями чи антипатіями супроти окремих осіб, вони мають нахил перебільшувати негативи та не бачити позитивів.

Доказ довір'я, що його дало українське суспільство в ЗСА до Централі УККА, повинен би переконати й тих нечисленних опозиціоністів, щоб вони, не відмовляючись від своїх поглядів і не занехавши конструктивної критики, приступили до УККА, щоби спільно діяти — не на добро тієї одної чи другої групи, партії або організації, а великої української громади, великої української справи.

The Ukrainian Public Group To Promote The Implementation Of The Helsinki Accords

Kiev, Ukraine

DECLARATION and MEMORANDUM No. 1

Українська Громадська Група Сприяння Виконанню Гельсінських Угод

Київ, Україна

ДЕКЛАРАЦІЯ і МЕМОРАНДУМ Но. І

ЗАКЛИК
В ОБОРОНІ НАШИХ БРАТІВ І СЕСТЕР В ПОНЕВОЛЕНІЙ УКРАЇНІ

Такий обширний заклик появився в українській пресі. Читаємо там м. ін.

"...Екзекутива УККА звертається до своїх Відділів, до Українських Центральних Організацій та всієї Української Громади в Америці повести об'єднано акцію протесту проти московсько-комуністичного терору та в обороні поневоленого українського народу.

Кілька днів тому, Екзекутива УККА вислала 1,000 примірників "Декларації і Меморандуму ч. 1", які видала Українська Громадська Група Сприяння Виконанню Гельсінських Угод та яку видрукував в двох мовах Український Народний Союз, до Президента ЗСА Дж. Картера, до Державного Департаменту й інших урядових аґенцій, до всіх американських Сенаторів і Конґресменів, до чужинецьких амбасад у Вашінґтоні, до Місій при Об'єднаних Націях та до важливіших американських щоденників і пресових аґенцій.

Рівночасно висилаємо копії цих документів до всіх Відділів УККА та Українських Центральних Організацій, щоби вони познайомилися з тими матеріялами та відповідно їх використали.

Тому, що Президент ЗСА Дж. Картер та Державний Департмент публично й офіційно станули в обороні дисидентів в СССР, і навіть висловили пересторогу совєтському урядові, ми уважаємо, що обставини для нашої оборонної акції є куди більш сприятливі, чим будь коли в минулому..."

... Хай не буде ні одної Української Громади в Америці, яка б не перевела відповідного протесту в обороні наших Братів і Сестер, переслідуваних російсько-комуністичним режимом в Україні!

ЕКЗЕКУТИВА УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

О. І. Чомко з Елмайри, Н.Й. відправляє молитву в сенаті

Роман Дражньовський

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО, ЙОГО МОЖЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ

В останніх кількох роках наша преса почала частіше містити статті на тему нашого шкільництва. Читаючи ті статті — мусимо прийти до висновку, що в школах українознавства дійсно не все гаразд. Деякі статті підкреслюють занепад нашого шкільництва і б'ють на тривогу — у цьому їхня заслуга. Явище природне, бо мариво асиміляції приймає щораз грізніші реальні форми. Подібно, як кожний організм, так і наша спільнота старається зберегти своє існування в країнах нового поселення. Для цього потрібні установи з науково-виховним потенціялом. Одною з таких установ є наше рідне шкільництво, де молодь крім знання про край їхніх батьків мала би нагоду виховуватися на національно свідомих членів нашої громади. Іншими словами, школи українознавства повинні би заступити нашому доростові Батьківщину, якої вони не бачили. Вони, ці школи мусять прокинути в наших дітей любов і пошану до наших культурних надбань, до наших прекрасних звичаїв. Цього завдання не виконують жодні чужі наукові установи. Коли цю істину зрозуміють наші провідні організації, щойно тоді при їх допомозі можна буде перевести успішну перебудову цього найважливішого, але дуже занедбаного сектора.

Як далеко зайшов вже занепад нашого шкільництва в Америці і що треба зробити, щоби цей сумний стан змінити на краще? Щоби дати відповідь на цей запит, треба би перевести докладну аналізу цієї проблеми, а цього не можна зробити в одній статті. Тому на цьому місці постараюся насвітлити тільки загально деякі сектори шкільництва, які — на мою думку — підставові. Українське шкільництво мусимо розглядати не як щось "само для себе", відокремлене від громади, а як нерозривну складову частину цілого комплексу життя нашого на місцях нашого поселення. Тому й мої завваги мусять заторкувати також деякі справи з-поза шкільництва.

Організаційна система

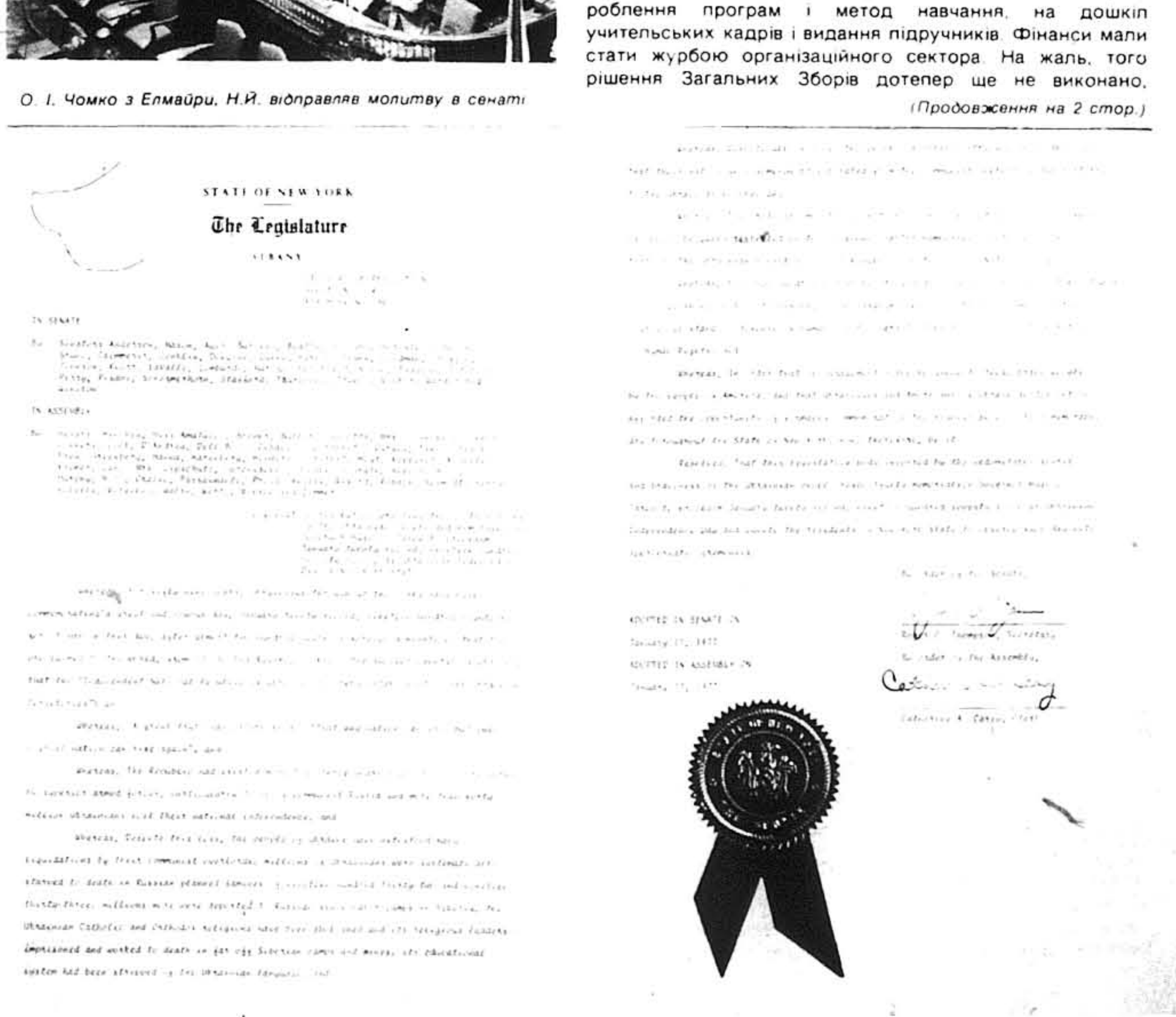
Кожна організація, щоб могти розвиватися і успішно працювати, мусить мати у проводі фахових людей, докладно означені завдання і докладно виготовлені пляни, як ті завдання здійснювати. Теоретично — наше шкільництво повинна очолювати Шкільна Рада при УККА. У практиці справа виглядає дещо інакше. Багато шкіл українознавста, головно при церквах, не входять в систему Шкільної Ради і дотепер не вдалося їх об'єднати — та сумніваюся, чи вдасться. Якщо таке об'єднання не можливе, то обов'язково треба наладнати якнайтіснішу співпрацю. Дотепер наші школи існують відокремлено, і то не тільки церковні, не маючи жодного зв'язку з іншими школами — навіть у найближчому сусідстві. У висліді діти виховуються у гетто-психозі, яку згодом переносять у громадське життя. Тому у шкільництві повинна і мусить бути співпраця, одначово між учителями, як і між учнями. Спільні з'їзди, виміна учнів, дискусійні сходини — вони нашу молодь зближать і навчать співпраці.

Точна і швидка виміна інформацій і звітувань — це ще один засіб для успішної внутрішньої співпраці. Якраз у цій ділянці багато "недотягнення", одначово збоку Шкільної Ради, як інспекторів та директорів. На мою думку цей незадовільний зв'язок, чи пак відсутність доброго зв'язку, значно причинився до занепаду шкільництва.

Відомо, що Шкільна Рада не має ніяких санкцій, якими могла б присилувати школи до точного звітування, — тому самі інспектори й директори повинні докласти всіх зусиль, щоби це лихо зліквідувати. Далі, Шкільна Рада мусить поліпшити стан свого листування з тереном. Нема навіть найменшого адміністраційного персоналу — ані в Шкільній Раді, ані в наших школах, і це сповільнює, а то й зовсім унеможливлює вести задовільне листування. Розв'язка була би легка, як би були фонди, щоб придбати платний персонал. В наших умовинах треба відкликатися знову же до посвяти одиниць. Наші Батьківські Комітети можуть і повинні зайнятися веденням чи зорганізуванням шкільної канцелярії.

Виглядає, що теперішня наша шкільна система, базована на Шкільній Раді, Батьківських Комітетах і Спонзорах — себе не виправдала. Розуміючи ці недоліки спільні Загальні Збори Шкільної Ради та Централі опікунів шкіл українознавства, які відбулися 26 і 27 жовтня 1974 року у Клівленді, Огайо, одобрили проєкт інж. Д. Березовського та рішили перевести реорганізацію шкільництва. До кінця 1976 року мало бути створене Т-во "Рідна Школа", з двома секторами — педагогічним і організаційним. Цей поділ праці мав на цілі краще використання часу і фінансів для добра шкільництва. Наприклад, педагогічний сектор мав присвятити свій час на розроблення програм і метод навчання, на дошкіл учительських кадрів і видання підручників. Фінанси мали стати журбою організаційного сектора. На жаль, того рішення Загальних Зборів дотепер ще не виконано.

(Продовження на 2 стор.)

STATE OF NEW YORK

The Legislature

ALBANY

На теми дня

У НАС ЩЕ НЕ НАЙГІРШЕ

Польська національна група в ЗСА належить до найчисленніших і найзаможніших. Поляки в Америці мають за собою традицію активної участи в американській визвольній війні (Косцюшко, Пулавський), мають такі престижеві установи, як Інститут ім. Пілсудського у Ню Йорку, замешкують компактною масою так званий збіжевий пояс у Середущій Америці і є їх коло 5 мільйонів душ, мають своїх конґресменів, посадників міст і — мільйонерів. Мають міжнародної слави професорів престижевих американських університетів, з-посеред яких один є тепер членом уряду президента Картера (Збіґнєв Бржезінський), на останній конґрес "Польонії" прилетів тодішній президент Джералд Форд.

Але це тільки один світлий бік медалі. Про другий знаходимо яскраву характеристику у "Дзєнніку Звйонзковому" з Чикаґо з 28 січня ц. р. У рубриці "З дня", під пророчистим заголовком "Голос вопіющого на пустелі" і з мотто "Говорив дід до образу, а образ ані разу" — автор Ян Кравєц (який, до речі, добре знає українську промлематику і володіє гарною українською мовою) з гіркою іронією і сарказмом висловлюється про своїх земляків в Америці, які глухі на заклики — давати на народні цілі, дармащо плавають в достатках. Дають старі емерити або старенькі жінки, що були звеличницями Пілсудського. Дає теж "жменя трохи краще ситуованих, прізвища яких видніють на листах усіх збірок".

"... Де ж тисячі і мільйони "патріотичних" синів і доньок Польонії? Їм дуже важко. Їм не стати на "розтратність". Утримування дому (або двох) і двох автомобілів багато коштує. Син швидко кінчає 16 років і треба буде купити третє авто. Підростає дочка. Трудно жити в Америці! Карнавал, що тижня баль і нова сукня, бо чейже не можна показати себе двічі в тій самій... Не можуть дозволити собі на передплату польського часопису, на купно польської книжки, на оподаткування себе у користь Конґресу Американської Польонії, навіть на членство братньої організації... Інші, яким "легше", хай купують газети і книжки, належать і зберігають польонійні організації. Але тих "інших" щораз менше, вимірають..."

Автор різко докоряє своїм самолюбним і скупим землякам, стукаючи до їхніх кишень, та заповідає, що в наслідок упадку жертвенности рішено закрити бюро Польонії у Вашінґтоні і що те саме погрожує станиці Польонії у Чикаґо...

Існує окрема польська зачартерована організація, що її ціллю — уладжувати щороку у Ню Йорку "День Пуласького". В минулому році було у поході 5-ою Евеню в Ню Йорку 100.000 осіб з десятками оркестр та різнобарвними возами, ансамблями, сотнями прапорів. Але — виявляється — що це тільки фасада, це тільки раз річно показ на ефект. Насправді похід природної асиміляції робить у польському суспільстві в Америці не менше спустошення, що в українському, проблеми у польському суспільстві, поділеному на принципових противників режиму у Варшаві та "невтральних", гострі і прикрі, а жертвенність на народні цілі — куди гірша, як у пропорції до куди меншого числом українського суспільства. "Конґрес Американської Полонії" — це відповідник нашого УККА. При всіх тих даних, що ними поляки в ЗСА перевищують українців, "Полонія" зібрала в мин. році на свої цілі 48.000 долярів, а куди менша і слабше українське членство жертвувало на УНФонд 142.000. Критикуймо самі себе, але не бичуймо себе без потреби. У нас справді не все найгірше і наша громада не найгірша!

ПРЕЗИДІЯ ЕКЗЕКУТИВИ УККА

4 лютого відбулося засідання Президії Екзекутиви УККА у складі 18 осіб. Приявним був теж голова Відділу УККА у Вашінґтоні інж. Юрій Нестерчук, який інформував про конкретні заходи задля відкриття Бюра УККА у столиці ЗСА: про заходи знайти відповідне приміщення та про можливі кандидатури на пост директора Бюра. Дир. І. Базарко інформував про свою зустріч з професором Омеляном Пріцаком і обрано окрему Комісію у складі професорів Б. Гнатюка і П. Стерча та інж. Е. Івашкова для продовжування розмов, що довели б до відновлення співпраці між УККА та Гарвардським центром українознавчих студій. Мґр. І. Базарко з черги інформував про переведене засідання наших адвокатів (М. Пізнак, І. Флис, Ю. Волинець, А. Лозинський, К. Ваньо), які нараджувались над способами протидіяння наклепницьким вісткам про українців та проти дискримінації українців. Екз. віце-през. Й. Лисогір, який проводив, інформував про заходи, щоби през. Картер прийняв українську делеґацію.

Проф. Б. Гнатюк інформував про очолювану ним Комісію для розсліду стану в Україні. Рішено, щоб цей рік проходив під гаслом *"Рік українського політичного в'язня і захисту української культури"*. Широкий звіт склав президент УККА проф. Л. Добрянський — про нав'язання зв'язків з новим Урядом, про заходи у Конґресі щодо резолюції в справі переслідування Церков в Україні, про створення Шевченківського Центру у Вашінґтоні й інші т.п. справи. Обговорювано також заплановану на 11-13 лютого конференцію у Чикаґо (про це на іншому місці), а ред. І. Білинський доповідав про різні аспекти зв'язків із Секретаріятом СКВУ у Торонто.

Рішено перевести 6 березня ц. р. повне засідання Екзекутиви.

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ У ЦЕНТРАЛІ УККА

За традиційним уже звичаєм 5 січня ц. р. відбулася в залі нового дому УККА у Ню Йорку товариська зустріч з нагоди започаткування Нового Року та святкування за двома календарями Різдва Христового. Приявними були тільки 23 особи, — всі працівники Головної Канцелярії, перший віце-президент УККА Йосип Лисогір, касир УККА Уляна Дячук, голова Контрольної Комісії Іван Винник, головний редактор "Свободи" Антін Драган, редактор англомовного "Українського Квартальника" д-р Володимир Душник, ред. І. Кедрин, редактор англомовного "Українського Тижневика" Зенон Снилик, о. прот. Володимир Базилевський, адв. Іван Флис, п. Стефанія Букшована, інж. А. Осадца, мистець М. Мороз і кількох інших приятелів і співробітників УККА. Господарем, який проводив зібраним за столом, на якому були закуски, приладжені Панями з Головної Канцелярії М. Жук і Галею Гірняк, був дир. Іван Базарко. У коротких промовах заторкувано найактуальніші питання життя в Україні та у вільній українській громаді та зокрема задання УККА. Хоча підкреслювано жорстокість панівного в УССР режиму і наслідки його терору, як також поступ природної асиміляції в країнах поселення українських еміґрантів, проте назагал оцінювано оптимістично невмірущу силу народу в Україні та активізм вільних українців.

БЮРО УККА У ВАШИНҐТОНІ

Давно вже відчувалося потребу такого постійного і тривкого представництва у Вашінґтоні, яке не обмежувалось би тільки до особи президента УККА професора Джорджтавнського університету Лева Добрянського. Однаково проф. Лев Добрянський, як і голова Відділу УККА у Вашинґтоні д-р Юрій Нестерчук — мають повногодинну власну фахову працю і при всій своїй жертвенній праці для громади просто фізично не всилі полагоджувати все те, що для української справи було б корисне, інколи конечне. Воно торкається зокрема потрібного великого листування, спростовування фальшів про Україну у поважних американських виданнях, ширення інформацій про Українну й поточні українські справи ширшого значення. Очевидно, що керівник такого Бюра, людина з власним авторитетом, перфектним знанням обох мов, знанням вашинґтонського терену, стояв би у тісному контакті й співпраці з президентом УККА, що живе у Вашинґтоні, — з централею УККА у Ню Йорку та вашинґтонським Відділом УККА. Сам проф. Лев Добрянський палко дораджував створити таке Бюро у Вашинґтоні на засіданні Президії Екзекутиви 4 лютого ц. р. при чому уточнював функції й завдання такого Бюра.

Очевидно, що Бюро у Вашинґтоні вимагало би додаткових коштів. Входючи у загальний бюджет УККА воно мало би власний бюджет і власні видатки. Зібрані в днях 13-15 у Чикаґо представники Президії УККА, лікарів та кооператорів, визнавши за річ необхідну створення Бюра УККА у Вашинґтоні, зразу таки займалися приблизними округлими цифрами грошей, що їх треба зібрати на таку ціль. Тому, що УККА не дістає ані цента допомоги з будь-якого неукраїнського джерела, то й на Бюро УККА у Вашинґтоні рідна громада мусить скласти потрібний гріш. З найвищим признанням треба ствердити, що однаково представники нашого лікарського світу, як економічного, заявили свою готовість видатно причинитися для покриття видатків на Бюро УККА у Вашинґтоні.

ДОСЛІДИ СУЧАСНОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Продовжуючи працю з попередньої каденції — відновлено Комісію УККА для дослідів сучасного стану в Україні. 30 січня ц. р. відбулося в цій справі окреме засідання, на якому уконституювалася Президія тієї Комісії у складі: проф. Богдан Гнатюк — голова, ред. Ігнат Білинський — заступник, — Стефанія Букшована і мґр Уляна Мазуркевич — секретарі. Встановлено плян праці за резолюціями 12 Конґресу. Рішено переводити наукові конференції, видати друком заплановані публікації, передати меморандум до уряду у Вашинґтоні, співпрацювати з Комісією оборони людських прав у Секретаріяті СКВУ та з Комітетом оборони Валентина Мороза.

The Ukrainian Quarterly

Vol. XXXII, No. 4

A JOURNAL OF EAST EUROPEAN AND ASIAN AFFAIRS

Featuring In This Issue:

QUO VADIS, AMERICA?
Editorial

FROM THE EMS UKASE TO THE TWENTY-FIFTH CONGRESS OF THE CPSU
By Stephen S. Chorney

THE NON-RUSSIAN NATIONS CONCEPT IN U.S. FOREIGN POLICY
By Lev E. Dobriansky

UKRAINIAN RELIGIOUS, SOCIAL AND POLITICAL ORGANIZATION IN U.S.A. PRIOR TO WORLD WAR II
By Matthew Stachiw

PARTY-MILITARY RELATIONS IN THE SOVIET UNION
By Roman Popadiuk

ЧОТИРИ ЧИСЛА "УКРАЇНСЬКОГО КВАРТАЛЬНИКА ЗА 1976 РІК

У грудні 1976 року англомовний "Український Квартальник" ("Юкреніен Кводерлі") закінчив 32 роки своєї появи, почавши появлятись осінню 1944 року. Впродовж того часу появилися сотні редакційних коментарів, статтей, книжкових рецензій, оглядів, хроніки і прерізних вісток, що стосувалися України й українського народу.

Числа у 1976 році охоплювали різнородні теми. Там були чотири редакційні коментарі: "Наша 200-річна спадщина", — "ЗСА і Східня Европа", — "Українці в Америці: Бастіон волі за поярмлених земляків в Україні", — і "Кво вадіс Америко?" Всі ті статті стосувалися проблем, існуючих в Україні, та українського життя в цій країні.

15 авторів із різних спеціяльних ділянок збагатили журнал своїми статтями, між ними проф. Лев Добрянський, автор таких статтей: "Україна, Білорусь і ЗСА", — "Іперіялізм, релігійне переслідування і геносид", — "Схиблений детант і поярмлені народи" та "Підхід до неросійських народів в закордонній політиці Америки".

Іншими авторами були:

Михайло Бурик: "Агапій Гончаренко, Портрет українсько-американського козака", — Степан Чорній: "Від Емського указу до 20-го Конґресу КПССР", Семюел П. Олінер: "Неросійські народи в СССР — нерозв'язана проблема", — Михайло С. Пан: "Етнічність і освіта", — Наталя І. Пазуняк: "Сучасна українська жінка — її роля у русі спротиву", — Зенон Пеленський: "25-ий Конґрес Комуністичної партії України", — Марк Перах: "Чи упадок імперії був би катастрофою для Росії?", — Роман Попадюк: "Відносини між партією і військом у СССР", — Роман Рахманний: "Англійська дилема французьких канадійців у Квібеку", — Джозеф Ручек: "Легковажені аспекти слов'ян в американській історіографії", — Говленд Г. Сарджент: "Радіо Свобода й Україна", — Матвій Стахів: "Українські громадські, релігійні й політичні організації в ЗСА перед Другою світовою війною", — Вейн Вільямс: "Допомога і розвідка: ІМКА в Україні, 1915-1918".

У рубриці "Актуальні документи" записано інтерв'ю Леоніда Плюща в "Ле Монд" у Парижі та його зізнання перед Конґресовою Комісією у Вашинґтоні, — листа Василя Романюка до Папи Павла VI, — Відозву УККА з нагоди 50-річчя трагічної смерти Симона Петлюри, — Розгляд закордонної політики ЗСА супроти Східньої Европи та депешу Джіммі Картера на 12-ий Конґрес УККА.

В іншій частині "Українського Квартальника" знаходиться рубрика "Україніка в американських і закордонних періодиках", де є коментарі та інформації про згадки про Україну й українські дії в американській і закордонній пресі, — як також існує рубрика "Хроніка поточних подій", де реєструється всі важливіші події в житті українців в Україні та по всьому світу.

"Огляд книжок" — це особливо важлива рубрика у цьому журналі, бо вона подає відомості про велике число книжок, які стосуються УССР, Східньої Европи і американської закордонної політики, подаючи водночас їхню оцінку. Авторами тих численних рецензій були Лев Е. Добрянський, О. Соколишин, Й. С. Ручек, Томмі В. Роджерс, Вол. Душник, Л. Павлович, Р. Голіят, Ст. Горак, А. Бускарен, Хр. Штонтак-Ґіна і І. Світальський.

Річна передплата "Українського Квартальника" — 9.00 дол., замовляти та писати до Редакції "Українського Квартальника" — на адресу Централі УККА у Ню Йорку.

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО, ЙОГО МОЖЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ

(Продовження з стор. 1)

подібно, як знехтовано і друге рішення, щоб чергові Загальні Збори відбулися у 1976 році. Коли нема доброї волі чи енергії діла, тоді навіть рішення найвищого органу, яким є Загальні Збори, залишаються мертвими. Назначення одної людини, як "Плянувальної Комісі", справи не розв'яже.

Учительські кадри

Ще складнішою проблемою є поповнювання учительських кадрів новим доростом. Не програми і не підручники, а вчителі-педагоги, живі люди, можуть вирішно поліпшити стан нашого шкільництва. Найліпші програми й підручники не дають задовільних успіхів, коли нема добрих вчителів. І навпаки, добрий вчитель вміє корисно використати найгірші програми й перестарілі підручники. Тому одни із найперших завдань Шкільної Ради мусить бути підготова відповідного числа добрих вчителів для шкіл українознавства. Цього дотепер не зроблено. Ми втратили 10-15 літ дорогого часу і за це тепер приходиться гірко платити. Учитель у школі українознавства має защеплювати учням крім знання українознавчих предметів ще й сантимент до українства і вміти приступно з'ясовувати різні актуальні проблеми українства. Тому, що щораз бульше вчителів у наших школах це абсольвенти американських шкіл, то вони не знають української проблематики та інколи фальсифікують, чи й навіть спотворюють історичні факти. Ото ж для таких вчителів треба влаштовувати додатковий вишкіл. Це ніби знову самозрозуміла річ, яку можна би без труду поладнати, як би були відповідні фонди. Трудно вимагати від учителів шкіл українознавства, які хронічно недоплачувані (1.75 до 2.25 доп. за годину навчання), щоб вони ще платили за той свій перевишкіл, з якого користатиме ціла наша громада. Тому такі курси мусять бути фінансовані з загальних громадських фондів.

Підручники і програми навчання

Жодна ділянка нашого шкільництва не була дотепер так гостро критикована, як програми і методи навчання. Вони, за малими вийнятками, були зладжені ще на зразок програм на рідних землях. Коли вчителями в наших школах були ще вчителі, які прибули з України і привезли сюди своє знання і досвід, і коли учнями були ще діти, які тямили Україну, то ті давні програми були задовільні. З приходом молодшого покоління, яке вже виростало серед зовсім відмінних обставин, і яке ходить до шікл з зовсім іншими методами навчання, мусіло зроджуватися серед учнів невдоволення, тим паче, що не ставало кваліфікованих вчителів, — що й стало причиною нарікання батьків. Цей стан ще погіршиться, як не стане бабунь і дідусів, які помагають своїм внукам у науці, бо молоді, тут народжені батьки, або самі не мають знання українознавчих предметів, або мають інший підхід: мовляв — "на це є школа, щоб навчила дітей". Виготовлення нових програм навчання та вивінування шкіл українознавства підручниками, пристосованими до тих нових програм і нових умовин праці — це складна справа, яка вимагає фахівців різних ділянок. Шкільна Рда повинна була вже давно звернутися з закликом до фахових людей — допомогти в цій справі. Часте перевидавання тих самих підручників із одинокою зміною — року видання — не поліпшує підручника... Варто було би призадуматися над продукцією нових підручників у формі скриптів, — їх легше створити і їх дешевше видавати.

Доплив молоді до шкіл українознавства

Від кількох років помітний постійний спад учнів — однаково у школах парафіяльних, як тих у системі Шкільної Ради. Коли одною з причин цього лиха у парафіяльних школах є зріст оплати, зумовлений зростом коштів утримання школи, то у нас найбільше лиха вчинило явище мішаних подруж, а далі: зменшення взагалі числа народин та розсіяність людей на великих просторах. А втім, найбільшою перешкодою є таки байдужість батьків. Доня чи синочок вміють без труду переконати своїх батьків, що не треба сина-доньку обтяжувати додатковою школою у суботу, бо, мовляв, дитина "перетомлена", ну і яка врешті практична користь із школи українознавства?! Очевидно, користь подвійна. Залишаючи навіть на боці момент патріотизму, більше знання нікому в Америці не пошкодить, — крім того американські школи зараховують навчання української мови, як мови чужої. Більше зацікавлення батьків нашими школами, палка кампанія перед шкільним роком та заклики духовенства — це засоби для збільшення числа школярів в українських школах.

Фінанси

Кількакратно згадувано тут про гроші, про фонди. Треба щоб загал українського суспільства і його керівники усвідомили, що безслідно проминув час, коли наші люди скрізь працювали тільки з ідеї чи для ідеї. Висококваліфіковані фахівці без заплати працювати не хочуть. Прикро, але правдиво. Ось — маємо в американських школах вже чимало українських молодих добре кваліфікованих вчителів. Вони могли б працювати у наших школах, але треба заплатити їм більше, як отримують ті, що працюють тільки для ідеї. Зрештою, з учителями старшого покоління є також проблеми. Нам треба приготовлятися на час, коли не стане взагалі вчителів старшого віку. Для придбання зміни, що прийде, треба скоординованої дії однаково УККА, як і різних інших установ і організацій. *Треба обов'язково спільними зусиллями створити окремий Шкільний Фонд.* Коли цього не буде, коли громада не отрясеться із байдужости супроти проблеми шкіл українознавства, коли стан залишиться той, що є тепер —то вже в недалекому майбутньому не стане в Америці українських шкіл і процес асиміляції до чужомовного оточення піде вперед приспішеною ходою...

З ЛИСТІВ ДО ЦЕНТРАЛІ

25 ДОЛ. ЗА "ПРАВО ГОЛОСУ"

Один поважний громадянин з Клівленду прислав до Централі УККА листа затитулованого "Хвальна Управа", з долученим чеком на 25 до., при чому заявляє, що "Я не вплатив датку минулого року через неоправдану поведінку чинників УККА на останньому Конґресі. Я вплачую національний даток тепер щоби мати моральне право заговорити до наших ідейних платників, які своїми датками вдержують нашу репрезентацію при житті". На початку свого листа Шановний Автор підкреслює те саме: "Посилаю 25 дол... тому, щоби мати право домагатися поміщення моєї критики у "Конґресових Вістях", так, як там поміщується похвали для УККА..."

Шановний Автор очевидячки не читав "Конґресових Вістей", як і дуже слабо орієнтується у дійсних відносинах в УККА та праці його верхівки. Ми друкували цілістю, без ніякого скорочення дуже критичні цілі промови, як ось д-ра М. Данилюка, чи д-ра Романа Борковського, — але це були голоси критики у пристойному тоні з різними конкретними думками, що за переконанням тих діячів треба би зробити, щоби покращати стан в УККА та пожвавити працю Централі. У довгенькому листі Автора з Клівленду нема ні одної такої конструктивної конкретної поради, а є тільки лайка і ввесь його лист сповнений неприхильности до рідної центральної установи. Центральний закид у тому листі це ніби зберігання "маневрами" тих самих людей при кермі, замість того, щоби вони зреклися своїх становищ у користь молодших. Шановний Автор не знає, видно, що за згодою членів давньої Екзекутиви УККА прийнято зміну статуту, який заводить ротаційну систему у пості екзекутивного віце-президента та обмежує виборні становища до двох каденцій. Він, видно, не знає, що величезну більшість у керівних органах УККА становлять вже члени середущої, а не найстаршої ґенерації, і відповідальні становища займають теж професіоналісти молодшої ґенерації та представники молоді. "Конґресові Вісті" не існують на те, щоби розвалювати всю українську дійсність та, зокрема, персонально членів керівних органів УККА. Уважний читач "Конґресових Вістей" знає, що в редакційних статтях заторкується постійно проблематику УККА, яка має ясні, але й темні сторінки, — що коментарі редакційні не виправдували недоліків і промахів останнього 12-го Конґресу і навіть виразно підкреслювали ті промахи, але й таврували тих критиків, які схильні бачити тільки негативи, а не бачити позитивів. Таку настанову мала давня і має теперішня Екзекутива.

Але за 25 долярів не можна купити собі "моральне право" друкувати на сторінках органу УККА лайки проти УККА і його верхівки. Сам кошт надрукування того величезного листа був би більший. У цьому органі Централі УККА ми не промовчали того, що лідер "зовнішньої опозиції" пророчив "сумерк УККА". Автор листа, про якого мова, йде ще далі, бо твердить, що "УККА котиться поволі до пропасти". Не лякаємося надрукувати те його твердження, щоб майбутні історики української громади в Америці мали доказ, як деякі наші громадяни співали "Вічная пам'ять" своїй рідній репрезентаційній установі — коли вона ще жила і житиме так довго, поки існуватимуть у громаді дійсно конструктивні, ділові й жертвенні українські люди.

СПРОСТУВАННЯ

У зв'язку з заміткою в останньому числі "Конґресових Вістей" за грудень 1976 р. з. "Зайвий дисонанс" звертають нам увагу, що громадянин, який ставив внесок на відсунення вибору Президії до наступного засідання — не був уповноваженим речником Конґресу академічних і професійних Товариств.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Адміністрація видань УККА повідомляє всіх платників Національного Датку, **які вплатили в році 1976 по дол. 25.00 або вище,** що в біжучому році 1977 — почавши від ч. 1/1977 висилати будемо **безплатно** "український Квартальник" тільки тим платникам, які зголосять своєчасно заінтересування в дальшім одержуванні нашого англомовного журналу. Причина такої зміни у висилці "Українського Квартальника" упривілейованим платникам Національного Датку зумовлена численними зворотами журналу а) самими платниками, б) заподанням ними чи Відділами УККА невірних адрес в) браком повідомлення про зміни адрес самими платниками. Такі звороти спричинюють кошти поштових оплат, які йдуть в десятки долярів від кожного числа журналу.

Всі згадані упривілейовані платники НДатку одержать разом з числом 4 1976 "Українського Квартальника" відповідний запитник, який треба по змозі найшвидше надіслати до Адміністрації "Українського Квартальника". Підкреслюємо, що число 1/1977 "Українського Квартальника"одержать тільки ті платники, які надішлють зголошення. Це не відноситься до платників, які вплачують певні квоти на "Пресовий Фонд". Упривілейованих платників НДатку, які до сьогодні не одержують "Українського Квартальника" (Відділи УККА не подали їхніх адрес або вони самі не повідомили Адміністрацію про зміни своїх адрес) — прохаємо зголосити своє бажання отримувати "Український Квартальник".

Адміністрація Видань УККА

РЕЄСТР СВЯТКУВАНЬ РОКОВИН 22 СІЧНЯ

НЕПОВНИЙ СПИСОК

ДИСТРИКТ КОЛЮМБІЇ

Віцепрез. Й. Лисогір і сен. Пол Сарбанес на святі у Вашингтоні

Вашінгтон, Д. К. 17 січня — резолюція конгресмена Дж. Делейні. — 26 і 27 січня в Конгресі. Молитву відчитав о. шамб. М. Федорович. Промови сенатора Сарбейнеса, конгресменів Христофа Дадда і Мілісент Феннін. Велика українська делегація з членами Екзекутиви УККА: Йосип Лисогір, І. Білинський, мгр І. Базарко, д-р М. Снігурович, проф. П. Стерчо, д-р В. Душник і інші. Прийняття з участю 130 осіб. Мистецька програма. Між приявними — Преосв. Єпископ Василь Лостен. Організували Відділ УККА у Вашингтоні, голова Юрій Нестерчук, і Централя.

ІЛІНОЙ

Чикаго, Ілл. — Відділ УККА, голова — д-р Ю. Куляс. 29 січня бенкет в готелі Шератон. Між приявними — екз. віце — през. УККА Йосип Лисогір. Мистецька програма головно заходами та виконанням молоді. 30 січня — академія. Промовець — Ю. Шимко, гол. секретар СКВУ.

КАЛІФОРНІЯ

Сан Хозе, Калі. — проклямація Українського Дня Незалежности отримується від 1964 року, але в цьому році вперше 22 січня відпоручник посадника Джордж Лейден вивісив український прапор на ратуші міста.

Сан Дієго, Каліф. — 23 січня академія — відкрив голова громади О. Скоп. Промова: інж. Л. Романюк. Мистецька програма.

КОННЕКТИКАТ

Ню Гейвен, Конн. — Відділ УККА — голова д-р М. Снігурович. 22 січня бенкет в готелі Шератон Парк Пляза, участь губернатора Еги, Ґрасо. Промова сенатора Лоренса Де Нардіса і конгресмена Роберта Джаймо. Тстмайстер Ігор Вальницький. Після бенкету — баль.

Гвртфорд, Конн. - 13 січня підписання проклямації, 22 січня урочисте піднесення праподу, 23 січня академія, промова Бориса Крупи. Мистецьва програма

МІШИҐЕН

Детройт, Міш. Проклямації стейтового губернатора і посадника міста.

Окремі проклямації проголосили посадники міст, що становлять метрополітальну округу Детройту: міста Воррен, Гемтремк, Савтфілд, Гейзел Парк, Оак Парк, Еллен Парк, Лівонія, Гантінгтон Вудс. 23 — академія. Промова — мґр Нестор Щербій. Промови сенатора Роберта Ґріффіна та стейтового сенатора А. А. Дерезінського. Організацією займався окремий Комітет під головуванням Миколи Кавки, покликаний Відділом УККА Півн.-східнього Мішиґену.

НЮ ДЖЕРЗІ

У цілому ряді міст і містечок стейту Ню Джерзі посадники проголосили день 22 січня Днем Української Незалежности та взяли особисто, або через своїх заступників участь у вивішенні українського прапору на місцевій ратуші. Зокрема губернатор Бренден Бирнс у столиці стейту в Трентоні проголосив День Української Незалежности для цілого стейту і в різних більших містах того стейту, із значним числом українських мешканців. Крім церемонії вивішення прапора відбулися урочисті концерти-академії або бенкети, про що окремо мова у цьому списку. Такими меншими громадами в стейті Ню Джерзі були:

Кларк, де ще 11 січня посадник підписав декларацію про День Української Незалежности.

Гілсайд те саме сталося там 18 січня.

Меплвуд — посадник Роберт Ґрасмен ще 18 січня підписав проклямацію.

Мавнтенсайд — посадник Томас Рікарді підписав проклямацію 21 січня.

Скач Плейнс — посадник Анна Водженскі підписала проклямацію ще 4 січня, це місцевість, де живуть Йосип і Марія Лисогори, що були в делеґації при підписанні проклямації, яку 22 січня відчитала сама названа посадниця міста.

Юнійон — мейор д-р Ґукін підписав проклямацію Організував Відділ УККА, координатор Б. Дацківський. Спільне святкування у Сідар Ґрові. Бенкет з участю губернатора Брендена Бирнаса. 23 січня — академія. Промова — проф. Лариса Охримович.

Картерет, Н. Дж. — Ще 13 січня посадник І. Феник підписав проклямацію, взявши особисто участь у церемонії вивішення прапору 22 січня. 23 січня — урочиста академія, на якій виступили з промовами Архиєпископ УПЦА Марко і інж. Володимир Янів

Нюарк — Ірвінґтон, Н. Дж. — Відділ УККА — голова інж. М. Чайківський. Посадник К. Ґібсон підписав проклямацію ще 12 січня — у делеґації також Й. Лисогір. 22 —. бенкет, 23 академія. Промовець — проф. Лариса Оришкевич.

Меплвуд, Н. Дж. — 17 січня підписання проклямації, 22 січня урочисте вивішення прапору у приявності великої української делеґації.

Джерзи Сіті, Н. Дж.- Відділ УККА - голова д-р Е. Котик. 18 січня підписання посадником д-ром Полем Джорданом проклямації, 22 січня піднесення прапору У делеґації до посадника - віце-през. Йосип Лисогір. Академія xxx 23 січня, промовець - д-р Аскольд Лозинський. Мистецька програма.

Пассейк, Н. Дж. — заходом місцевого ООЧСУ під протекторатом УККА. 30 свчня академія. Промова: д-р Борис Филипчак. Мистецька програма.

Приявними були стейтові сенатори Джозеф Гіркаля і Оречіо, конґресмен Роберт Ро і посадники таких довкільних міст: Кліфтону, Картерету, Джерзи Сіті і Скач Плейнсу, як теж президенти Міської Ради Пассейку і сусіднього Кліфтону та міські радні з Картерету і Скач Плейнсу. Сенатор Гіркаля заявив у своїй промові, що "це одна з найкращих подій, в яких я мав приємність будь-коли брати участь..." — Таке величаве свято з приявністю понад 350 українських людей і такого великого числа американських достойників та представників різних інших етнічних груп відбулося в Пассейку, — воно було одним із найкращих у цілій країні.

Делеґація Комітету Об'єднаних українських американських організацій Великого Ню Йорку в Міській Раді. Від ліва: о. Себастіян Шевчук, ЧСВВ, інж. Евген Івашків, голова КОУАО, Майкел Скопетта, заступник посадника (тримає проклямацію), Ірина Куровицька, адв. Юрій Волинець

Боффало, Н. Й. 21 січня бенкет у готелі Статлер-Гілтон, що його відкрив голова Відділу УККА Василь Шарван. Промови кол. комішенера переселенчої акції Едварда О'Коннора та д-ра М. Лози. Мистецька програма.

Бінґемптон, Джонсон Ситі, Н. Й. — Академія 23 січня. Промова: д-р Адріян Сливоцький. Мистецька програма. Організував Відділ УККА.

Гемстед, Н. Й. — Відділ УККА, голова Ю. Солтис. 23-го січня бенкет — промова д-ра Вол. Душника. У тому самому повіті Нассав посадники міст Ґленков, Міннеоля і Остер Бей проголосили окремі проклямації з церемонією вивішення прапора. Окрему проклямацію проголосив староста повіту Нассав Р. Кейсо.

Ґлен Спей, Н. Й. — уперше в громаді академія 22 січня. Голова інж. А. Осадца. Промова — Ігор Раковський. Мистецька програма.

Олбані, Н. Й. — 17 січня церемонія в будинку стейтової леґіслятури. Між організаторами — стейтові сенатори Едвін Мейсон і Воррен Андерсон. Засідання стейтового сенату з прийняттям проукраїнської резолюції. Концерт-академія з промовами названих сенаторів та членів 300-членної української делеґації: Йосипа Лисогора і дир. І. Базарка. Організаторами були Відділи УККА Олбанської округи, голова Ярослав Кушнір, та централя УККА. Координатор — Володимир Квас, також організатор прийняття в канцелярії сенатора Мейсона. Молитву в сенаті провів о. Степан Чомко з Елмайри Мистецька програма.

НЮ ЙОРК

Асторія (Квінс), Ню Йорк — 17 січня підписання проклямації, 22 січня вивішення вперше прапору на ратуші дільниці Квінсу у Кю Ґарденс. 30 січня академія, — промовець д-р Мирон Куропась. Мистецька програма.

Ню Йорк, Н. Й. — Проклямації губернатора і посадника міста. 23 січня — академія, промова інж. Е. Івашкова. Безпосередньо після того у тій же залі — вистава п'єси Миколи Куліша "Мина Мазайло" у постанові Марії Левицької під мист. керівництвом Еміля Теліжана з Торонта.

Ню Ситі, Н. Й. — Вперше в цьому році проклямація і піднесення прапорів, — заходами д-ра Василя Лучкова і Йосифа Бреґи. Промова д-ра Олега Волянського. Вперше в будинку повітового уряду.

Рочестер, Н. Й. — Відділ УККА, голова адв. В. Андрушин. 23 січня — бенкет у залі Торговельної палати (Чемберс оф Комерс). Приявні посадник Томас Раєн, конґресмен Барбер Канебел. Промовець — д-р Мирон Куропась.

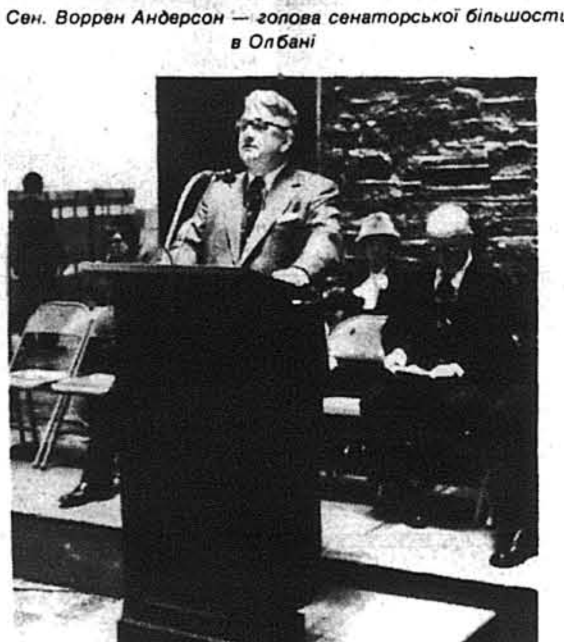
Сиракюзи, Н. Й. Відділ УККА, голова д-р С. Клюфас. 2 проклямація, 23 академія, промова д-ра Івана Подюка. Мистецька програма.

Йонкерс, Н. Й. — 23 січня — академія — концерт. Промова: дир. І. Базарко, мистецька програма.

Ковгоз, Н. Й. Окружний Комітет Відділів УККА — голова Ярослав Кушнір. Проклямація і вивішення прапора. 23 січня академія, промова — дир. школи Володимир Літинський. Виконавцями програми головно молодь. Окружний Комітет Відділів УККА Олбанської округи охоплює Амстердам, Вотерліт, Когоз і Трой.

Сен. Воррен Андерсон — голова сенаторської більшости в Олбані

Сенатор Едвин Мейсон — ініціятор свята 22 Січня у стейтовій леґіслятурі в Олбані

ІНДІЯНА

Геммонд, Інд.,

Сидить посадник міста Едвард Т. Раскоски. стоять від ліва: Отець Іван Сарба, Укр. Православної церкви Св. Михаїла в Геммонді: Стефанія Бабій, Союз Українок, Марія Мандзій О.Ж.О.Ч.С.У.; Степан Пилипчак Відділ У.К.К.А. Геммонд, Юлія Їжак, "Провидіння", Отець Крилошанин Вол. Возняк, Укр. Кат. Церкви Св. Йосафата, Манстер; Діти: Славко Івахів та Марічка Бабій. Сидить Майор Геммонду Едвард Раскоски.

ОГАЙО

Янґставн, Огайо — 23 січня академія. Промовці О. Володимир Височанський і д-р Богдан Чепак. Мистецька програма. Організував Відділ УККА.

Клівленд, Огайно - Українські Злучені Організації /УЗО/ - Відділ УККА, голов а д-р Богдан Футей. Бенкет 23 січня. Приявні посадник Р. Парк, між промовцями конґресменка Мері Роз Окер і шериф Михайло Ярош. Головна промова д-р Володимир Базарко

Парма, Огайо - насправді передмістя Клівденуду - окрема проклямація

ОРЕҐОН

Портленд. — 23 січня концерт академія. Проклямації губернатора і посадника. Промовець інж. Теодор Ґеців. Організувано Українське-американське Культурне Т-во.

ПЕНСИЛВЕНІЯ

Пітсбурґ, Па. — Проклямація і вивішення прапора. 22 січня — бенкет, 23 січня, академія. Вступне слово — Таіса Корчинська, англійська промова — Марта Пісецька Фарлій, — українська промова-доповідь — проф. Іван Вовчук. Радіопрограма М. Комічака. (Організаторами були Відділ "Самопомчі" з іншими організаціями).

Філядельфія, Па. — Відділ УККА — голова проф. д-р П. Стерчо. Проклямації губернатора і посадника. 22 січня академія, промовець — ред. Антін Драґан. Між приявними на залі — також Преосв. Єпископ Василь Лостен.

Карнеґі, Па. — Концерт-академія 30 січня з участю ансамбою "Марічка" з Торонта під керівництвом Олени Глібович. Промова — Ю. Шимко. Організував Відділ УККА на Зазідню Пенсилвенію.

Ст. Петерсбург, Флорида. — Вперше в історії тамошнього міста — підписання проклямації посадником Ч.М. Шугом 17 січня і піднесення прапорів 22 січня. 30 січня академія — промова о.мнсра П. Ґреська. Мистецька програма. Святкування відбулося заходами головно В. Мазуркевича, голови місцевого Українсько-американського Товариства.

Маямі, Фла. - Відділ УККА, голова В. Хомяк. - 23 січня академія, промова проф. І. Бойчук з Канади. Програму зладили пані Н. Мудсрейка і М. Курман. Мистецька програма.

ДЕЯКІ АНГЛОМОВНІ КНИЖКИ В-ВА УККА

BOOKS ON UKRAINE IN ENGLISH, THAT ARE PROPOSED BY THE UCCA'S EDITION

UKRAINE AND RUSSIA — A History of the Economic Relations between Ukraine and Russia (1654-1917) — by Konstantyn Kononenko $7.00

THE CAPTIVE NATIONS — Nationalism of the Non-Russian Nations in the Soviet Union — by Roman Smal-Stocki $4.50

UKRAINE in FOREIGN COMMENTS AND DESCRIPTIONS from the VIth CENTURY — by Volodymyr Sichynsky $5.00

ONE OF THE FIFTEEN MILLION — The True Story of One Man's Experience in a Soviet Slave Labor Camp — by Nicholas Prychodko

THE UKRAINIAN INSURGENT ARMY IN FIGHT FOR FREEDOM — by United Committee of the Ukrainian-American Organizations of New York, $5.00

IN QUEST OF FREEDOM 1918-1958 — by Walter Dushnyck

PERSECUTION AND DESTRUCTION OF THE UKRAINIAN CHURCH BY THE RUSSIAN BOLSHEVIKS — by Gregory Luznycky $3.00

TREATY OF PEREYASLAV — by Alexander Ohloblyn $2.00

IVAN MAZEPA — HETMAN OF UKRAINE (Collection of Articles and Essays which appeared in Issues Nos. 2, 3 and 4, -1959, of the UKRAINIAN QUARTERLY $3.00

MATERIAL CONCERNING UKRAINIAN — JEWISH RELATIONS DURING THE YEARS OF THE REVOLUTION (1917-1921) — Collection of Documents and Testimonies by Prominent Jewish Political Workers $3.00

TWENTY YEARS OF DEVOTION TO FREEDOM — Survey of Purposes and Activities of the Ukrainian Congress Committee of America on the 20th Anniversary of its Existence $1.00

У громадах

НОВА УПРАВА ВІДДІЛУ В ТРОЙ, Н. Й.

Трой, Н.Й.

Дня 5 лютого 1977 р. відбулися 23-ті загальні збори Відділу УККА у Трою у приняві 30 осіб, членів і гостей, найбільше число в останніх роках. Було заступлене і жіноцтво й молодші члени.

На УНФонд вислано **960 дол.**, що при **46** членах відсотково одна з найбільших збірок в Америці! Відділ брав участь в ювілейних торжествах.

До нової Управи вибрані: голова — Микола Бобеляк, (старший), 496, 2nd St. Troy, N.Y. 12180, заступники голови: Василь Коцур і Ярослав Хорват (мол.), секретар — Василь Боднар, Arbor Drive, Troy, N.Y. 1280, анґльомовний секретар — Василь Колодій, скарбник — Іван Удич, помічник скарбника — Степан Єдинак, культ. освітний реф. — Дмитро Хорват, помічник — Микола Бобеляк, мол., прес. реф. — Іван Дурбак, члени управи: Володимир Терновий, Текля Гаврилюк, Василь Роман, Іван Жеребинський і Роман Матейчук.

Контрольна Комісія: голова — Роман Гарасимяк, члени: Степан Коновальчук і Мирон Матейчук.

Іван Дурбак

ВІДДІЛ УККА Хроніка ПАССЕЙК—БЕРҐЕН

Збори відкрив голова Відділу С. Палидович. Голова В. Бакалець запросив до президіяльного стола представників всіх організацій.

Почесною головною Управи одноголосно обрано пані Марію Стефанів.

Номінаційна комісія. в складі: Ярослав Федун — голова, та Іван Хомко й Іван Іванків — члени, запропонував склад нової Управи Відділу на 1977-78 рр., одноголосно прийнятий присутніми. Северин Палидович — чолова, Константин Ваньо — містоголова, п-і Люба Остап'як — секретар, п-а Галя Максимюк — фінансовий референт, п-і Тамара Кардашинець — пресовий референт. Вільні члени: Маріян Титла, Юрко Кордуба, Христина Бук, Ірена Халупа, Володимир Ґной, Ляриса Бих і Стефан Максимюк. Український Народний Фонд: Іван Блиха — референт, і члени — Василь Марущак, Степан Покора, Франк Мартин і Франко Гурин.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДД. УККА В МІННЕСОТІ

13 лютого 1977 року відбулися річні загальні збори членів організацій і платників Українського Народного Фонду Українського Конгресового Комітету Америки Відділ Міннесоти. Звіт з діяльности Управи робила мґр. Люба Менжега і референти: Організаційний п-і О. Амброзяк, культ.-освітній п. В. Лісович, Фінансовий п. М. Каркоць, а також референт архиву др. С. Єрмоленко. За Контрольну Комісію звітував пан А. Семенюк. Роботу Управи визнали доброю і по предложенню Контрольної Комісії уступаючій Управі виявили довір'я і подяку за працю.

Збори пройшли досить активно. Головний наголос був на збільшення платників УНФонду через виділення збірщиків по церковних громадах, що було й зроблено на зборах. В склад Управи УККА ввійшли:

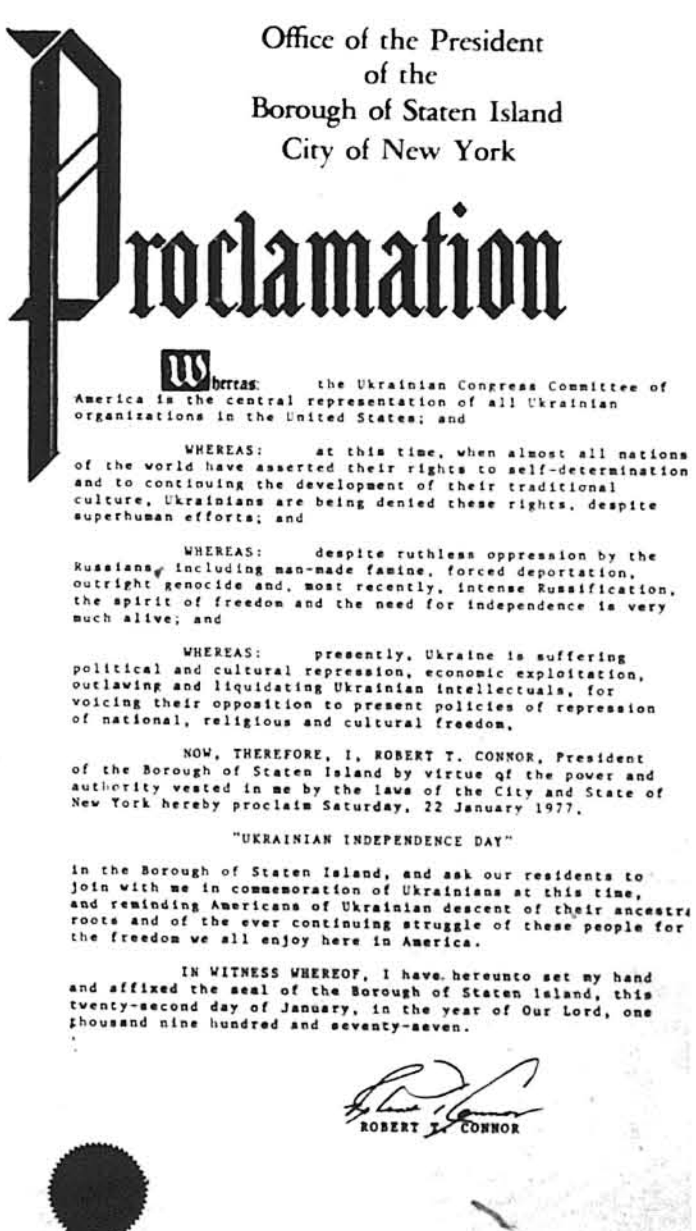
голова — мґр. Люба Менжега, 1 заст. — В. Станиславів, 2 заст. — В. Лісович, секретар — інж. А. Гноєвий, культ.-осв. реф-т — пані Міка Реймонд, організаційн. реф-т — пані Оля Амброзяк, скарбник — М. Каркоць, прес. реф-т — інж. В. Єрмоленко, реф-т архиву — др. С. Єрмоленко, члени Управи: Марія Товстопят, Мих. Товстопят, Павло Воробій, Василь Пакуляк, Люба Левицька, Оленка Цареградська.

Збірщик УНФонду — п. Степан Михайльонка

Збірщик у церковних громадах: св. Константина — Дм. Татарин, св. Михаїла — М. Каркоць, св. Юрія — Марія Товстопят

Контрольна Комісія: Антін Саменюк, Петро Ванаш, Дмитро Мандибур.

Пресовий Реф.

Office of the President
of the
Borough of Staten Island
City of New York

Proclamation

Whereas: the Ukrainian Congress Committee of America is the central representation of all Ukrainian organizations in the United States; and

WHEREAS: at this time, when almost all nations of the world have asserted their rights to self-determination and to continuing the development of their traditional culture, Ukrainians are being denied these rights, despite superhuman efforts; and

WHEREAS: despite ruthless oppression by the Russians, including man-made famine, forced deportation, outright genocide and, most recently, intense Russification, the spirit of freedom and the need for independence is very much alive; and

WHEREAS: presently, Ukraine is suffering political and cultural repression, economic exploitation, outlawing and liquidating Ukrainian intellectuals, for voicing their opposition to present policies of repression of national, religious and cultural freedom,

NOW, THEREFORE, I, ROBERT T. CONNOR, President of the Borough of Staten Island by virtue of the power and authority vested in me by the laws of the City and State of New York hereby proclaim Saturday, 22 January 1977,

"UKRAINIAN INDEPENDENCE DAY"

in the Borough of Staten Island, and ask our residents to join with me in commemoration of Ukrainians at this time, and reminding Americans of Ukrainian descent of their ancestral roots and of the ever continuing struggle of these people for the freedom we all enjoy here in America.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and affixed the seal of the Borough of Staten Island, this twenty-second day of January, in the year of Our Lord, one thousand nine hundred and seventy-seven.

ROBERT T. CONNOR

ПРЕЛІМІНАР БЮДЖЕТУ
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ
на 1977 рік

ПРИБУТКИ:

1. ВПЛАТИ до УНФОНДУ:		
а/ індивідуальні	$135, 000. 00	
б/ внески організацій	12, 000. 00	
в/ спеціяльні датки	1,500. 00	
РАЗОМ ПОЖЕРТВИ до УНФОНДУ	$148, 500. 00	$ 148, 500. 00
2. ВИДАВНИЦТВО:		
а/ "Український Квартальник"	$3, 000. 00	
б/ Книжки	2, 000. 00	
РАЗОМ	$ 5, 000. 00	$ 5, 000. 00
3. ФОНД СКВУ — Збірка пожертв	$ 10, 000. 00	$ 10, 000. 00
4. ФОНД ДОМУ — Збірка пожертв	$ 5, 000. 00	$ 5, 000. 00
5. ВІДСОТКИ від ОЩАДНОСТЕЙ	$ 4, 000. 00	$ 4, 000. 00
РАЗОМ ПРИБУТКИ	$ 172, 500. 00	$ 172, 500. 00

ВИДАТКИ:

1. Адміністрація	$ 40, 000. 00
2. Річеві видатки	10, 000. 00
3. Бюро у Вашінґтоні	7, 200 00
4. "Український Квартальник"	21, 500. 00
5. Публікації, брошури, книжки	21, 000. 00
6. "Конґресові Вісті"	6, 500. 00
7. Український Народний Фонд	14, 600. 00
8. Фонд Оборони Людських Прав	10, 000. 00
9. Фонд СКВУ	20, 000. 00
10. Шкільна Рада УККА	7, 000. 00
11. Кошти засідань та визди в терен.	6, 000. 000
12. Дотації	4, 000, 00
13. Вдержання Дому	4, 700. 00
РАЗОМ ВИДАТКИ	$ 172, 500. 00

ВИДАТКИ

1. АДМІНІСТРАЦІЙНІ:		
а/ *Персональні видатки:* платні службовиків та організац. референтів		$ 40, 000. 00
б/ *Річеві видатки:*		
— Телефони	$ 2, 000. 00	
— Канцелярійне приладдя	750. 00	
— Опалювання	500. 00	
— Оголошення /преса і тп./	500. 00	
— Поштові оплати	1, 500. 00	
— Обезпечення шпитальне	1, 900. 00	
— Обезпечення соціяльне	1, 800. 00	
— Обезпечення від безробіття	800. 00	
— Різні	250. 00	
Разом	$ 10, 000. 00	$ 10, 000. 00
2. БЮРО у ВАШІНҐТОНІ: Репрезентація		$ 7, 200. 00
3. "УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК" /4 числа/		
— Редактор	$ 4, 700. 00	
— Гонорарі	2, 300. 00	
— Друкарня і переплетня	8, 500. 00	
— Експедиція	1, 200. 00	
— Адміністрація — порто, коверти і т.п.	800. 00	
— Спеціяльне видання матеріялів Конференції 30-ліття	4, 000. 00	
Разом	$ 21, 500. 00	$ 21, 500. 00
4. ПУБЛІКАЦІЇ, БРОШУРИ і КНИЖКИ:		
а/ Акти Української Державности"	$ 9, 000. 00	
б/ "Українці в Америці".	12, 000. 00	
Разом	$ 21, 000. 00	$ 21, 000. 00
5. "КОНҐРЕСОВІ ВІСТІ"		
— Редактор	$ 1, 000. 00	
— Друкарня	5, 000. 00	
— Друк для "АМЕРИКИ"	500. 00	
Разом	$ 6, 500. 00	$ 6, 500. 00
6. УНФОНД:		
— 10% звороту коштів Відділам	$ 6, 000. 00	
— Виказ Платників "ВІСТІ УККА" ч. 26	2, 500. 00	
— Поштові оплати	2, 400. 00	
— Коверти	2, 000. 00	
— Друки	500. 00	
— Святочні картки і заклики	1, 000. 00	
— Виказки	200. 00	
Разом	$ 14, 600. 00	$ 14, 600. 00
7. ФОНД ОБОРОНИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ:		$ 10, 000. 00
— Оголошення, література		$ 10, 000. 00
8. ФОНД — СКВУ		
— Одержані пожертви	$ 10, 000. 00	
— Дотація з Фондів УККА	10, 000. 00	
Разом	$ 20, 000. 00	$ 20, 000. 00
9. ШКІЛЬНА РАДА УККА		$ 7, 000. 00
10. КОШТИ ЗАСІДАНЬ та ПОДОРОЖЕЙ В ТЕРЕН		$ 6, 000; 00
11. ДОТАЦІЇ		$ 4, 000. 00
12. ВДЕРЖАННЯ ДОМУ:		
— Огрівання	$ 2, 400. 00	
— Забезпечення	500. 00	
— Електрика	500. 00	
— Чищення	1, 300. 00	
Разом	$ 4, 700. 00	$ 4, 700. 00
РАЗОМ ВИДАТКИ		$ 172, 500. 00

ЗБІРКА ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ФОНДУ В 1976 Р.

Для порівнання подаємо також цифри з 1975-го р.

Місцевість	1975	1976
1. Філядельфія, Пен.	12,000.00	12,070.50
2. Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж.	8,569.00	8,003.00
3. Ню Йорк, Н. Й.	8,728.00	7,925.00
4. Чікаґо, Ін.	6,567.00	7,782.00
5. Південно-Східний Мішіґен	5,193.00	6,050.00
6. Рочестер, Н. Й.	3,872.00	4,244.00
7. Бафало, Н. Й.	3,770.00	3,995.00
8. Клівленд, Ог.	2,195.00	3,428.00
9. Пасейк-Повіт Берґен, Н. Дж.	2,535.00	3,365.00
10. Гартфорд, Кон.	3,096.00	3,095.00
11. Джерзі Сіті, Н. Дж.	3,277.00	2,833.00
Головна Управа УНСоюзу	2,000.00	2,000.00
12. Сиракюз, Н. Й.	2,600.00	2,515.00
13. Фльорида — Стейт	1,592.00	2,497.00
14. Ню Гейвен, Кон.	2,195.00	2,460.00
15. Янґставн, Ог.	1,815.00	2,075.00
16. Бруклин, Н. Й.	2,271.00	2,029.00
17. Каліфорнія — Стейт	1,214.00	1,943.00
18. Йонкерс, Н. Й.	1,815.00	1,915.00
19. Лрейн, ог.	2,165.00	1,855.00
20. Південно-Західня Пенсилвенія	1,301.00	1,787.00
21. Бостон, Мас.	2,005.00	1,715.00
22. Вашінґтон, Д. К.	1,575.00	1,625.00
23. Мінеаполіс-СтПол, Мін.	1,505.00	1,504.00
24. Ню Бранзвик, Н. Дж.	1,475.00	1,473.00
25. Балтімор, Мд.	1,475.00	1,425.00
26. Бриджпорт, Кон.	1,115.00	1,288.00
27. Елизабет, Н. Дж.	1,650.00	1,227.00
28. Віллімэнтик, Кон.	1,090.00	1,185.00
29. Ютика, Н. Й.	1,177.00	1,110.00
30. Повіт Морріс, Н. Дж.	1,135.00	1,054.00
31. Повіт Нассау, Н. Й.	465.00	1,000.00
32. Честер, Пен.	1,373.00	990.00
33. Трой, Н. Й.	1,075.00	965.00
34. Дітройт-Метрополітальний, Міш.	753.00	940.00
35. Арізона — Стейт	415.00	935.00
36. Мілвокі, Віск.	770.00	905.00
37. Озон Парк, Н. Й.	———	840.00
38. Коговз, Н. Й.	510.00	825.00
39. Оберн, Н. Й.	822.00	791.00
40. Амстердам, Н. Й.	596.00	763.00
41. Індіяна — Стейт	450.00	761.00
42. Кнтон, Ог.	860.00	735.00
43. Вілмінґтон, Дел.	365.00	733.00
44. Вотервліт, Н. Й.	680.00	725.00
45. Бінґгемтон, Н. Й.	805.00	695.00
46. Кергонксон, Н. Й.	425.00	671.50
47. Омага, Небр.	680.00	640.00
48. Норвіч, Кон.	585.00	620.00
49. Трентон, Н. Дж.	910.00	557.00
50. Денвер, Кол.	———	549.00
51. Картерет, Н. Дж.	410.00	535.00
52. Колчестер, Кон.	405.00	505.00
53. Елмайра, Н. Й.	515.00	500.00
54. Вісконсин, Делс. Віск.	490.00	490.00
55. Вірджінія — Стейт	261.00	450.00
56. Кентакі — Стейт	200.00	409.00
57. Аллентавн — Лігай Велі, Пен.	392.00	367.00
58. Редінґ, Пен.	415.00	315.00
59. Мизурі — Стейт	297.00	266.00
60. Гюстон, Текс.	425.00	260.00
61. Ровд Айленд — Стейт	410.00	255.00
62. Скрентон, Пен.	350.00	236.00

Громади, які мають вплати нижче дол. 200.00, не увійшли до виказу. Всі вплати будуть подані у "Вістях УККА", що появляться на літо ц. р.

Дякуємо всім Збірщикам і Жертводавцям за їхню працю і жертвенність.

ТАБЕЛЯ ВПЛИВІВ ДО УНФОНДУ
за час його 27-літнього існування

1950-51	$102,215.74
1951-52	128,963.79
1952-53	136,268.97
1953-54	117,031.88
1954-55	93,449.94
1955-56	94,902.42
1956-57	86,390.92
1957-58	69,110.34
1958-59	64,572.71
1959-60	75,582.67
1960-61	70,804.31
1961-62	58,765.09
1962-63	67,103.29
1963-9 місяців	58,477.61
1964-9 місяців	54,151.63
1965	83,279.04
1966	85,302.29
1967	82,194.02
1968	90,207.31
1969	89,626.82
1970	95,070.55
1971	104,909.91
1972	107,337.04
1973	110,979.76
1974	114,472.09
1975	131,346.09
1976	142,169.40

Подаючи цей наш звіт, від імени Екзекутиви УККА висловлюємо нашу гарячу подяку всім Головам Відділів УККА, Референтам збірки та Збірщикам, що жертвенно трудилися в збірковій акції в 1976 році. Без їхньої співпраці не було б фінансового успіху. Цей Виказ обіймає вплати від січня до кінця грудня 1975 року.

Перед нами збірка Національного Датку на 1977 рік! Підтримуючи морально і матеріяльно Український Конґресовий Комітет Америки, ми творимо надійні передумови для нашого самозбереження і нашого розвитку та росту. Дякуємо.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРЕЗИДІЇ ЕКЗЕКУТИВИ УККА

Збірка Національного Датку в 1976 році осягнула суму 142,169.40 дол. і перевищила всі дотеперішні збірки до УНФонду

Екзекутива Українського Конґресового Комітету повідомляє про повний успіх збірки Національного Датку та членських вкладок до УНФонду в році 1976.

На час замкнення рахунків, — це є 15 січня 1977, всі вплати до УНФонду дали суму 142,169.40 дол.

Ця сума складається з таких вплат:
Індивідуальні .... $ 121,698.40
Членські вкладки організацій 18,165.00
Спеціяльні датки 2,306.00
Разом: $142,169.40

Збірка за 1975 р. осягнула суму 131,346.50. дол. Найвища сума, яку ми осягнули в збірці за час його 27 літного існування, була в році 1952-53 — 136,268.97 дол.

Повний успіх збірки НД в 1976 році свідчить і переконує, що немає труднощів, яких не можна б перемогти спільними зусиллями. Рішальними силами в цьому році були: наша єдність, наша рішучість та наша непохитна віра в нашу правду і слушність нашої української справи, для якої ми всі працюємо.

В часі відвідин Блаженнішого Патріярха Йосифа в нашому будинку при Другій евеню в дні 24 вересня 1976 року почули ми знову його слова, звернені цим разом до представників УККА: "ВЕЛИКОГО БАЖАЙТЕ!", а цим великим є передовсім воля Українського Народу і незалежність України. Кожний наш успіх, моральний і матеріяльний, зближає наш нарід до цієї великої мети. Поширювання правди про Україну і оборона прав українського народу на американських і міжнародних форумах, заступництво за тих церковних і культурних діячів в Україні, що караються по в'язницях і концтаборах — це ті найширші завдання, що стоять перед УККА та всіми українцями у вільному світі, що об'єдналися в Світовому Конґресі Вільних Українців.

На цьому місці висловлюємо признання і подяку всім тим нашим громадянам, які, не жаліючи ні свого труду, ні матеріяльного вкладу, переводили збірки Національного Датку у своїх місцевостях. Також висловлюємо вдячність жертводавцям, бо без їх зрозуміння ваги праці УККА навіть найбільший труд збирачів УНФонду не приніс би користи.

З великим признанням мусимо висловитися про жертвенність осіб, річний даток яких становить поважну суму їх старечої пенсії. Канцелярія УККА може це потвердити багатьома листами громадян, яким минуло 75 літ та які впродовж 27-літнього існування УНФонду присилають свої вкладки.

Повний успіх збірки Національного Датку в 1976 році не тільки вдоволяє нас, але і зобов'язує до дальшої посиленої праці.

По закінченні збірки висловлюємо велику вдячність проводам наших Центральних установ і їх пресовим органам, Управам Відділів УККА та їхнім збірковим референтам, а передовсім платникам Національного Датку і всій нашій громаді, бо їм треба завдячувати, що турботливий для УККА рік 1976 закінчився блискучим акордом, за який можна уважати успіх збірки Національного Датку.

В своєму листі до XII Конґресу Українців Америки Блаженніший Патріярх Йосиф написав такі знаменні слова:

"Злука всіх проводів Товариств у Вашому Конґресі стає могутнім чинником у нашому церковному і національному житті. Треба невтралізувати всі розбіжності, вказати один спільний напрям в остаточному діянні для всіх і це буде великий подвиг в нашому житті".

Бажаємо в 1977 році іти тим шляхом.

ЗА ПРЕЗИДІЮ ЕКЗЕКУТИВИ УККА

Лев Добрянський — президент
Йосип Лисогір — екз. віцепрезидент
Ігнат Білинський — секретар
Уляна Дячук — касир
Іван Базарко — адміністративний директор

Ню Йорк, 31 січня 1977

ДІЯЛЬНІСТЬ УККА ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ЙОГО ФОНДІВ! ПРОСИМО НЕ ЗАБУВАТИ ПРО УНФОНД! ХАЙ ГРОМАДА ВИМАГАЄ, АЛЕ Й ЖЕРТВУЄ НА ЦІЛІ УККА!

UCCA 25 УККА
UNF УНФ

УКРАЇНА БОРЕТЬСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кий назвав кільканадцять прізвищ і наголосив, що ці люди ув'язнені за оборону рідної мови й культури, за виступи проти русифікації і за права українського народу. Характерні, чесні, товариські.

Дальше питання:

— Що думаєте про національну проблему в СССР?

Відповідь:

— Це основна проблема майбутнього. Всі народи змагаються за свої права, а балтійські народи та Україна — за свою державну незалежність.

Ця заява викликала виразне заскочення публіки (понад 500), яка була майже російська, або російськомовна, бо ніхто не підніс потреби перекладача. І тоді було чергове питання:

— На випадок війни, не думаєте ви, що Україна робитиме диверсію і намагатиметься відділитися?

І тут впала сенсаційна з боку росіянина, хоч від В. Буковського її можна було сподіватися, відповідь:

— Що робитиме Україна в випадку війни, це справа українського народу. Але я бачу, що Україна не чекає війни, вона вже бореться за збереження свого національного обличчя і за свою державу незалежність. І в цій боротьбі я її підтримуватиму всіми способами.

Заля замовкла... В. Буковський спокійно відповідав на дальші питання: про режим у таборах, про умовини праці тощо.

Ми певні, що хоч і як В. Буковського розривають на всі боки, хоч він завжди виступає „між двома літаками", незабаром на сторінках української преси знайдемо уточнення його поглядів щодо національного питання в СССР та майбутнього імперії. Але вважаємо цю прилюдну заяву справді сенсаційною з уст росіянина вже тому, що вона була складена прилюдно й недвозначно. Багато бо росіян сьогодні виявляють розуміння національної проблеми, зокрема ж проблеми незалежности України. У приватних розмовах почуєте багато висловів про „нац. права українського народу", навіть „про право на незалежність". Але прилюдно ще такої заяви не було. А коли були, то з додатком: „Вам право на самостійність не заперечуємо, але пощо вона вам..."

В. Буковський робить честь молодому поколінню російських борців за права людини, поширюючи її на боротьбу за природні права народів. Він виявляє солідарність з українськими політв'язнями, складає признання їхній жертві, виявляє зрозуміння для їхніх найвищих ідеалів. Підносить знову давнє шляхетне гасло, яке — одиноке — може змінити світ і привести до запанування в ньому справжньої свободи:

— За нашу й вашу свободу!

При кінці зустрічі було проголошено, що В. Буковський входить у склад редколегії „Континенту". Маємо надію, що не це середовище вплине на нього в проблемі національних відносин, а він на середовище. У цьому бажаємо цій шляхетній людині якнайкращих успіхів.

(„Українське Слово", Париж).

СОВЄТСЬКІ ДИСИДЕНТИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

„Хартії 77". В заяві схвалюється активність приятельських груп в Чехо-Словаччині, Польщі, Східній Німеччині і Румунії. Совєтський уряд, стурбований новою активністю дисидентів, розпочав проти них широку кампанію в пресі, щоб зменшити їхню вартість. Остання стаття в ідеологічному журналі „Новоє врємя" засуджує діяльність дисидентів і називає їх „маленькою групою незбалансованих духово осіб, які нікого і нічого не репрезентують. Вони існують тому, — говориться в журналі, — що їх піддержує Захід". Стаття відмічує, що таку діяльність треба оцінювати, як „зумисну фальсифікацію" і карати згідно зі совєтськими законами.

Крістофер Врен інформує, що формального обвинувачення ще й досі не висунено проти заарештованих членів групи в Москві й Україні. Дружина Юрія Орлова, Ірина, досі не змогла одержати від авторитетних чинників вияснення, на якій підставі вони держать в ув'язненні її чоловіка.

Святий Вечір у „Рідній Школі"

Старанням т-ва „Рідна Школа" в Детройті в неділю, 16 січня 1977 р., в залі Українського Осередку, відбулася всеукраїнська різдвяна зустріч учнів Школи Українознавства з громадянством вел. Детройту.

Того ж дня численні гості виповнили залю по береги, бо всім було цікаво подивитись на масовий виступ шкільної молоді, послухати концерту різдвяних колядок та спільно сісти до традиційної Святої Вечері, що її з великою дбайливістю приготували матері й бабусі під проводом пань-членкинь Управи Товариства.

Осип Кушнір, відкриваючи програму вечора, привітав гостей. Опісля розсунулась куртина й авдиторія побачила прекрасні декорації, що зображували зимовий красвид з поляною в лісі, а пізніше в другому акті — різдвяний вертеп. В такій обстанові, коло під сотні дітей в костюмах сніжинок, пастушків, дітей з України та Святої Родини виконали різдвяне дійство п.н. „В дорозі до Вифлеєму".

Чітка образність змісту інсценізованого твору та його пов'язаність з долею рідного краю під диктатом кремлівського Ірода допомогли малим акторам зрозуміти ідею казки й вив'язатись успішно зі свого завдання.

Цю частину програми підготували вчителі: О. Гудз, М. Андрусяк, О. Савчук, О. Чехут, К. Кучер. Адміністратором виступів була М. Андрусяк.

Виконавцями були: Сніжинки — Л. Гудз, А. Іваницька, Д. Кордуба, Н. Крайдуб, Т. Круп'як, Х. Маскимовська, Х. Цепла, Л. Урбан, О. Андрушків, Н. Іваницька, Х. Качан, М. Куропась, Н. Скорупа, Дж. Фабера, Л. Цісарук і О. Галабурда. Пастушки: К. Цісарук, Л. Заревич, І. Козак, П. Кларк, Р. Павлюх, Д. Перел, М. Стефанюк і М. Галабурда. Діти з України: Х. Андрушків, Ю. Гайдукевич, А. Зарицький, М. Казієвич, М. Крижанівський, Г. Миколенко, М. Перел та О. Прийма. Янголи: Л. Бачинська, Б. Кальба, К. Козак, А. Ляш, А. Манко й О. Олійар. Вертеп: М. Томків — Мати Божа і А. Бараник — св. Йосиф.

Святу Вечерю почали та закінчили молитвами о. С. Фединяк й о. О. Биковець.

Цього року пані приготували традиційну вечерю з дванадцятьма стравами для коло 300 учасників. Майже дві десятки пань під проводом Валентини Євич, вив'язались з усіх труднощів дуже добре. Численні гості, між ними багато молодих подруж з малими дітьми, були приємно заскочені: на прикрашених квітами столах світилися свічки, приправи подані страви були добрі, зі сцени лунали різдвяні колядки (деякі пісні були з платівок І. Демкова), що їх виконували учні нашої школи: на залі заіснував справжній святковий настрій, створювалося враження, що за столами зайняла місця одна велика сім'я...

Як зачуваємо, то наші вчителі, рідношкільні пані та різні референти Управи задумують підготувати святкування наступного Різдва ще більш величаво.

Осип Сливинський

Успішний концерт хору „Думка" в Рочестері і Торонті

Ню Йорк (В.Т-єць).— Під час довгого кінця тижня, зв'язаного з Днем народження Джорджа Вашінгтона, хор „Думка" з Ню Йорку, який недавно відзначив своє 25-ліття (фактично 27-ліття), відбув два дуже успішні концерти: в Рочестері, Н.Й., і в Торонті. Крім мішаного і жіночого хорів „Думка", якими диригує Семен Комірний, в концерті брали участь, як самостійні солісти, члени хору сопрано Євгенія Турянська і тенор Євген Титла. Фортепіяновий акомпаньямент для всіх виконавців був у руках Джона ван Баскірка.

Концерт в Рочестері відбувся у суботу, 19-го лютого, в залі Зірокс Сквер авдиторії і його спонзорував місцевий Відділ УККА. Зокрема багато праці в зорганізування концерту вклав культурно-освітній референт Відділу, Євген Кулик.

В першій половині програми мішаний хор виконав „З Новим Роком" І.Недільського, „Да Воскресшет Бог" Д.Бортнянського (солісти — Є.Турянська, З.Береза, А.Грогуль, С.Раковська, В.Тершаковець, В.Слиж, Б.Кекіш, П.Ганкевич і Б.Балабан), „Сонце заходить" В. Іконника, „Болеро" К.Сен-Санса, „Стоїть гора високая" в обробці В.Кирейка (соліст — баритон Юрій Штогрин) і „Тиха вода" в обр. М. Попенка (солісти — Валентина Лисняк, Олена Овчарук і Ала Грогуль).

Відтак тенор Євген Титла відспівав „Арію Степана" з оперети „За двома зайцями" В.Рождественського і жартівливу пісню „Удовицю я любив" М.Кропивницького в обр. В.Косенка.

Тоді жіночий хор виконав „Гагілку" в обр. С.Людкевича, а відтак хор відспівав два уривки з опери „На Русалчин Великдень" М.Леонтовича, а саме, „Ти єдина у нас" (жіночий хор) і „Сцена" (мішаний хор і солісти — сопрано Євгенія Турянська і тенор Василь Тершаковець).

Другу частину концерту розпочала сопрано Є.Турянська, яка відспівала „Пісню Русалки" з опери „Русалка" А.Дворжака і „Нащо мені чорні брови" в обр.Д.Бонковського.

Опісля мішаний хор „Думка" виконав „Ой, у лузі" в обр. С.Людкевича, „Степом, степом" М.Пашкевича (солістка — альт Ала Грогуль), „Поговір" з опери „Севільський цирульник" Дж. Россіні, „Садок вишневий" А.Вахняніна, „Тече вода в синє море" Б.Лятошинського (солістка — Є.Турянська) і „Чотири воли пасу я" в обр. А.Коса-Анатольського (солістка — Є.Турянська), уривок з опери „Мілана" Г.Майбороди, а закінчила „Думка" цей концерт піснею „Верховино, світку ти наш" в обр. Д.Задора (соліст-бас Ігор Раковський).

Хор „Думку" з нагоди цього концерту в Рочестері вітав культурно-освітній референт місцевого Відділу УККА, Євген Кулик, дякуючи і гратулюючи хористам, диригентові, солістам, акампаньяторові та управі хору за мистецько виконану складну програму та заохочував до дальшої праці для поширення української пісні та дальшого розвитку нашого хорового мистецтва. Дівчата і хлопці Рочестеру вручили на руки дириґента Семена Комірного кіш квітів.

Відтак, в Українському Клюбі в західній частині Рочестеру відбулося прийняття, зорганізоване місцевим Відділом УККА, в якому взяли участь члени хору „Думка" та представники української громади Рочестеру.

В неділю, 20-го лютого, хор „Думка" відспівав концерт в Торонті, Канада, в авдиторії Центральної Технічної Школи. Цей концерт уможливила співпраця усіх хорів Торонта, а зокрема багато труду для зорганізування концерту приклав Анатоль Пашковський, теперішній торонтонець, але колишній член нюйоркського хору „Думка" і його довголітній голова.

Програма концерту в Торонті була майже та сама, що і в Рочестері, тільки з тією зміною, що сопрано Євгенія Турянська відспівала три, замість дві сольові точки, додаючи „Арію Доретти" з опери „Рондіно" Дж. Пуччіні.

Після закінчення концерту Анатоль Пашковський, в імені всіх хорів Торонта, привітав хор „Думку" з успішним виступом і побажав дальших успіхів в майбутньому. Молоді торонтонські хлопці і дівчата передали дириґентові Комірному і солістам китиці квітів.

Відтак, в залі української католицької церкви св. Покрови відбулася вечеря, на якій були приявні хористи „Думки", велике число священиків торонтонських церков, представники всіх місцевих українських хорів (світських і церковних), як теж багато членів української торонтонської громади, любителів нашого хорового мистецтва.

Вітри виявили давньоминуле

Київська „Молодь України" інформує, що недавно на Огрінському півострові, неподалік міста Придніпровська, після сильних вітрів піщані кучугури вивітрилися, і серед них виявилися сліди життя стародавньої людини — рештки стоянок, поселень, могильників, що створило чудову колекцію. У знахідці, що її передано до музею, знаходяться: кам'яні знаряддя праці первісної людини, кераміка бронзової епохи, глиняні грузила (риболовні приладдя), бронзові наконечники стріл (вістря скитських стріл), скляні намиста, уламки браслетів, бронзові гудзики, свинцеві кулі та мідні й срібні монети XVII-XVIII сторіч.

Т-ВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

з глибоким смутком повідомляє Членів і Громадянство, що дня 19-го січня 1977 р., помер в Ню Йорку і був похоронений дня 22-го січня 1977 р. на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

✝

бл. п.

Інж. АНДРІЙ ЧАПЕЛЬСЬКИЙ

член-основник нашого Відділу.

Високодостойній Дружині Покійного п. проф. Евгенії Курилович-Чапельській, Дочці і цілій ближчій і дальшій Рідні найщиріші вислови співчуття складає —

УПРАВА ВІДДІЛУ

✝

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 28-го лютого 1977 р. відійшов у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ОЛЕКСА ДМИТРОВИЧ МЕЛЬНИЧЕНКО

Покійний нар. на Східній Україні, на еміграції був головою Відділу УККА в Бостоні, активним громадським діячем та щирим українським патріотом.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 5-го березня 1977 р. на кладовищі в Viemount, Germantown, N.Y. з похоронного заведення Yada Fox.

Горем прибиті:

дружина — ОЛЬГА
син — ВОЛОДИМИР
доньки — АННА і ЛАРИСА
Невістка, зяті та внуки

Замість квітів проситься складати пожертви на журнал „Нові Дні" в Канаді, або на Український Гарвард.

У 27-му РІЧНИЦЮ ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ
ГОЛОВНОГО КОМАНДИРА УПА

сл. п. ген.-хор.

ТАРАСА ЧУПРИНКИ — РОМАНА ШУХЕВИЧА

заходом ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ м. НЮ ЙОРКУ буде відправлена

в неділю, 6 березня 1977, після Сл. Божої (по 12-ій год.)
в церкві св. Юрія в Ню Йорку

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА

Дo участи в Богослуженні і Панахиді запрошується Громадянство та Представників Установ і Організацій прибути з прапорами.

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 1-го березня 1977 р., після тяжкої і довгої недуги відійшов від нас у Вічність, на 87-му році життя, наш Найдорожчий і Незабутній ТАТО, ДІДУСЬ та ПРАДІДУСЬ

бл. п. інж. агроном

ПЕТРО ПЕТРОВИЧ БОБРІВНИК

нар. в м. Полонному на Волині.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 4-го березня 1977 р. в похоронному заведенні Михайла Насевича, Front and Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — почнуться в суботу, 5-го березня 1977 р. о год. 9-ій ранку в Катедрі св. Володимира, 6729 N. 5th Street, а звідтіля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дочка — ЛІДІЯ КОВАЛЬЧУК з чоловіком СЕРГІЄМ
внучка — НЕОНІЛА з чоловіком д-ром НЕСТОРОМ СЕНДЗІКОМ
та внук СЕРГІЙ
Сини, невістки, внуки і правнуки
Ближча і дальша Родина в Америці й Україні

Замість квітів на могилу Покійного, Родина просить складати пожертви на Українську Православну Семінарію св. Софії в С. Бавнд Бруку або на головний престіл Катедри св. Володимира у Філядельфії, Па.

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. проф. Ярослава Паладія

жертвували на „Фонд ім. Д-ра В. Залозецького": Стефанія Жуковська — 25 дол.; Артеміда й Карло Мареш — 20 дол.; Петро Григорович, Отто Венке й Ірка та Микола Шпитко — по 10 дол.; Д-р І. М. Новосівський — 5 дол. Разом 80 дол.

В пам'ять Дорогого і Незабутнього Друга

бл. п. Андрія Чапельського

складають 100.00 долярів на будову нової церкви св. Юра в Ню Йорку

Інж. Богдан і Оксана РАК

✝

В невимовному тяжкому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 14-го січня 1977 р. у Києві, відійшов у Вічність на 69-му році свого багатостраждального життя

бл. п.

БОРИС МАТУШЕВСЬКИЙ

був. підсудний процесу Спілки Визволення України, а пізніше в'язень концтабору біля Ведмежої Гори.

ПОХОВАНИЙ на Байковому цвинтарі у Києві.

ПАНАХИДА

за спокій Його душі буде відправлена по Службі Божій в Катедрі Св. Кн. ВОЛОДИМИРА, 82 вул. Захід у НЮ ЙОРКУ дня 6-го БЕРЕЗНЯ 1977 року.

Пригноблені невіджалуваною втратою:

брат — ЮРІЙ з дружиною АНГЕЛИНОЮ
братаниця — ОКСАНА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ і синами БОРИСОМ і МАРКОМ
та Рідня в Україні, ЗСА і Канаді

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ І СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Незабутньої СЕСТРИ і БРАТОВОЇ

бл. п.

ОКСАНИ ПРИПЛЕСЬ з БАХТАЛОВСЬКИХ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

в церквах:

св. Юра в Ню Йорку, в п'ятницю, 11-го березня 1977 р., год. 8:30 рано,

Непорочної Діви Марії в Ревльок, Па., в п'ятницю, 11-го березня 1977 р., год. 9:00 ранку.

Просимо спом'янути Покійну у Ваших молитвах.

Сестра — ДАРІЯ ДУДРА з мужем МИХАЙЛОМ
Братова — ІРЕНА ГОШОВСЬКА
і Рідня

✝

З великим смутком сповіщаємо Українську Громаду, Рідних, Приятелів і Знайомих, що в п'ятницю, 25-го лютого 1977 р. відійшла від нас у Вічність, по важкій недузі, на 86-ім році життя, наша Найдорожча і Незабутня МАМА, ТЕТА, БАБУНЯ та ПРАБАБУНЯ

бл. п.

МИХАЙЛИНА з САЛЮКІВ ЧАЙКОВСЬКА

вдова по сл. п. радникові Антонові Чайковському, довголітня членка і почесна голова 20-го Відділу Союзу Українок Америки, членка численних українських товариств та установ, неодержима громадська діячка.

ПАНАХИДА відбудеться в середу, 2-го березня 1977 р. о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні М. Насевича при Франклін вул. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОНИ відбудуться в четвер, 3-го березня, 1977 р. о год. 8:30 ранку з цього самого похоронного заведення, до Катедри Непорочного Зачаття, а відтак на Український Католицький Цвинтар в Факс Чейз.

Горем опечалені:

дочка — АЛЕКСАНДРА ЯЦКЕВИЧ з мужем ЛЕВОМ
дочка — ІРЕНА СЕНЬКІВСЬКА з мужем ТЕОДОЗІЄМ
Синова, внуки, правнуки, ближча та дальша Рідня

Згідно з волею Покійної, замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на Українські Студії в Гарварді.

10 літ стипендійної акції СУА

Саме тепер у 1977 році сповнилося десять років одній вітці Суспільної Опіки Союзу Українок Америки, що можна занотувати на рахунок успішно проведеної праці на користь української спільноти в діяспорі.

Цих десять років це не лише посилений контакт і матеріяльна допомога Союзу Українок Америки українській молоді в Бразилії, але це наче відслонення завіси, що розмежовувала два українські поселення, що природно становлять органічну і духову цілість.

Десять років тому, вперше відвідала Централю СУА у Філядельфії директорка Інституту св. Ольги в Прудентополі в Бразилії Надія Шульган, яка розказала про важкі умовини життя численних українських убогих родин, зокрема в далеких від міст поселеннях. Це і було спонукою, що СУА започаткував контакт з українцями в Бразилії і допомогу незаможним сільським дівчатам, які виховувалися в Інституті св. Ольги.

Ще цього самого 1967-го року 33-ий Від. СУА в Пармі, Огайо, уфундував першу стипендію. Відтак стипендію оплатив 101-ий Від. СУА в Чікаго, 68-ий Від. у Сиракюзах і згодом інші.

В парі з посиленим контактом з українцями в Бразилії приходило більше інформацій про досі невідомі умовини життя українських поселенців в Бразилії. Виявилася велика потреба більшої допомоги незаможній молоді, тому це спонукало референтку Суспільної Опіки СУА перебудувати цю акцію, щоби забезпечити стипендії більшому числу молоді. В листопаді 1972 р. кинула вона клич „Українці ЗСА — українському студентові", який був спрямований до цілої української громади, бож це загально-національна справа матеріяльно підтримати нащадків українських хліборобів, які живучи сред дуже важких умовин, залишилися українцями, зберегли українську мову й традиції.

Листи-звернення до громадянства, та численні статті референтки Суспільної Опіки в українській пресі та заклики про потребу допомоги молоді у здобутті освіти, спопуляризували ідею допомоги молоді до цієї міри, що вона дістала загальне признання, піддержку і здобула великі успіхи.

Першим спонзором, який відгукнувся на заклик референтки Суспільної Опіки до українського громадянства склавши 150 дол. був незабутній сл. п. Гриць Бартош, із Денверу, Кольорадо, який виявив багато ентузіязму, признання і пошани для Союзу Українок Америки.

Вже в першому році вплинуло до Централі СУА 9,593 дол. з яких виплачено 64 стипендії учням середніх і вищих шкіл у висоті від 50 дол. до 200 долярів. Кандидатів на стипендії рекомендували українські Інститути для молоді. Жіноча Організація при Хліборобськім Союзі в Куритибі та священики.

З кожним роком зростало число стипендистів і жертводавців та стипендії поширено для молоді в Аргентині і в Европі. Від 3-ох стипендій в 1967-му році, за час десяти років число стипендій зросло до 190 у 1976-му році. В цьому ж році було 120 спонзорів з рядів українського громадянства і організацій головно зі ЗСА, а також з Австралії і Канади, які своїми щедрими пожертвами піддержали Стипендійну Акцію СУА. Деякі спонзори уфундовують кілька стипендій річно.

В 1976 р. виплачено стипендій на суму 24,079 дол. А за час десяти літ виплачено на допомогу українській молоді через касу СУА в роках 1967 до 1976 включно — 75,000 дол. Крім цього деякі Відділи СУА пересилали гроші безпосередньо, а не через Централю, тому цю поважну суму грошей тут не включено.

За цих 10 років, закінчило вищі студії кільканадцять стипендистів СУА. Кільканадцять молодих людей, свідомих професіоналістів які закінчили: філософію, економію, медичні студії, біологію, історію, літературу, бібліотекарство, вищу школу домашнього господарства, журналістику, географію та інші фахи. Першою стипендисткою СУА є д-р Теодозія Крива, яка закінчила дентистику в 1971 р. і веде приватну практику в Куритибі.

Багато стипендистів закінчило середню освіту і продовжують студії в університетах. Інші задоволившися середньою освітою, влаштувалися на кращу працю.

На жаль, буває і таке, що деякі батьки ще не доцінюють ваги освіти і забирають дітей зі школи, бо треба робітника на господарстві, або і самі учні деколи втрачають охоту до науки, як зрештою і тут в Америці часто буває, бо молодь всюди однакова.

Наші стипендисти крім здобуття освіти, нав'язали також контакт з українцями в Америці, Канаді і далекій Австралії, де маємо довголітнього спонзора. Деякі затіснили тривку і щиру приязнь між собою. Така дружба має велике значення. Зворушливі листи від „прибраного сина чи доньки" не йдуть в забуття.

Стипендисти СУА обіцяють ніколи не забути про потребу допомоги незаможній молоді і підуть слідами своїх спонзорів, бо приклади вчать.

Референтка Суспільної Опіки СУА вдержує контакт із стипендистами, виховниками, організаціями, священиками, а тут на місці зі всіма, що піддержують Стипендійну Акцію СУА.

А які зворушливі деякі листи: „На св. Миколая ми мали представлення і всі дістали дарунки. Я дістала олівець і шість цукерків", пише одна молоденька учениця з Інституту для дівчат. Прийшло багато різдвяних побажань, між іншими: „Дорога Пані Теодозіє, молюся щодня, щоби Бог дав Вам здоров'я, бо тут в Бразилії є ще дуже багато бідних дітей, які потребують Вашої допомоги". Або „Я не можу Вам нічим віддячитися за те добро, але молюся щодня за Вас, аби Бог нагородив Вас вічним щастям на тамтім світі" — пишуть так як серце їм диктує.

Постійний контакт українців двох континентів зблизив їх до себе та поширив відомості про них. І коли перед десять роками про українську громаду в Бразилії ми ледве що чули, то тепер поїздки і репортажі з Бразилії вже не рідкість, а виступ мистецького 75-особового ансамблю „Калина" з Торонта має своє значення і вимову. Спонзори СУА уже зустрічаються з їхніми стипендистами, або такі зустрічі плянують, щоби особисто пізнати своїх „адоптованих" дітей, яким допомогли пробиватися кріз важкі роки студентського життя.

І так довкола Стипендійної Акції СУА єднаються розсіяні по широкому світі українські люди в одну велику родину. А добрі, прибрані батьки допомагають своїм підопічним, десяткам української молоді здобути кращу освіту і вирватися з низів і стати згодом у проводі української громади.

Діяльність Суспільної Опіки СУА в Південній Америці, це далеко більше чим звичайна харитативна акція — це одна з найпопулярніших акцій, що окрім матеріяльної допомоги поширила інформацію про українських поселенців в Бразилії та зацікавила українців різних поселень одних одними. А поїздка до Бразилії представниці СУА референтки Суспільної Опіки в 1975 р., яка під час чотиритижневого побуту там зустрілася зі стипендистами та відвідала багато українських відлюдних поселень, дала дуже багато цінних інформацій та справжній образ життя і потреб української спільноти в Бразилії, що зовсім позбавлена зв'язку зі своїм материком, та не була достатньо підсилена припливом еміграції після 2-ої світової війни.

Наші привітливі брати-українці спрагнені зустрічей із своїми земляками з інших поселень, щоби хоча в цей спосіб зачерпнути наснаги для збереження своєї української самобутности.

Нехай, ця коротка інформація про Стипендійну Акцію Союзу Українок Америки, пригадає український громаді про 10-літню працю Суспільної Опіки СУА в ділянці допомоги українській молоді здобути освіту та дасть нам змогу подякувати всім за матеріяльну піддержку у цій нелегкій, а такій важливій праці для добра української молоді.

Д-р Теодозія Савицька
рефер. Суспільної Опіки СУА

ВІСТІ З ТОРОНТА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Торонта в різдвяному сезоні був релігійний концерт дівочого хору „Веснівка" під орудою Квітки Зорич-Кондрацької. Першу частину, в програму якої входили: „Под Твою милость" — Бортнянського, „Милость мира" — Веделя, „Отче наш" — Новохатського і „Не плач Рахиле" — обр. Гнатишина (із сольом Антона Дербіша) та кілька колядок хор проспівав у церкві св. Миколая. Другу частину програми виконано в церковній залі. Співвиконавцями творів, писаних для мішаного хору, в першій і другій частині концерту були запрошені поодинокі співаки, які додали могутности і глибини дівочим голосам та поширили можливості хорового репертуару.

Під кінець концерту хористка Галя Бенеш подякувала о. парохові Іванові Сиротинському за моральну підтримку, а приявним за численну участь на концерті. Очевидно, приємно знати, що чемність є прикметою хору „Веснівка", але подяка належиться й амбітним хористкам, а в першу чергу диригентці, за плекання українського хорового співу та шукання завжди нових перлин старої української хорової культури для свого репертуару.

На маргінесі гамільтонського симфонічного концерту й Різдвяного концерту „Веснівки" треба відмітити співпрацю молодих диригентів. Зіновієві Лаврушинові допомогали в підготовці хору Неля Ґеник і Альма Білак, а між запрошеними співаками Різдвяного Концерту був Юрій Каліщук. Всі згадані диригенти нав'язали близький контакт в часі першого Хорового Семінара в липні 1976р., що свідчить про здорову атмосферу в праці Семінара.

Виїмковий українець — гостем Торонта. На цьогорічному Святі Державности й Соборности України головним доповідачем був визначний український і канадський громадський діяч, адв. Петро Саварин, гість із далекого Едмонтону. У своїй доповіді, покликуючись на далекоглядність і справедливість Божу, засуджував П.Саварин українських „невіруючих Томів" у вільному світі, коли навіть „у імперії сатани" наші брати й сестри боряться за самобутність України. Він вказав на великий потенціял українців у Канаді дорогою політичних впливів та переостерігав перед мішаними подружжями, які є загрозою збереження нашої біологічної, культурної, національної й релігійної субстанції. Сказав він: „Кому передамо нашу культуру, коли розплинемося в чужій крові?"

Адвокат П.Саварин, в моїй уяві український Джімі Картер, глибоко віруюча людина, що своїм душевним спокоєм, щирою усмішкою, але резолютністю в голосі мінімалізує в наших очах всі проблеми. Його скромна поява наче говорить: Дивіться, як просто я сам досягнув неможливого. А осягнув адв. П.Саварин дуже багато. За 50 років свого життя (з того 25 років у Канаді) він став королівським радником, президентом пануючої Консервативної партії провінції Альберти, членом Правителів і Сенату Альбертського університету, головою департаменту безробіття та зайняв ряд менших функцій і почесних позицій у канадському житті. Одночасно він присвятив свій дар безконечної енергії й доброти українській справі, а українській молоді зокрема (зорганізував „Пласт" і курси українознавства, де викладав історію на протязі 9 років), був активним головою багатьох громадських установ, а тепер є головою дирекції Канадського Інституту Українських Студій. Він був ініціятором і рушійною силою інституту, а співпрацювали з ним проф. М.Лупул з Едмонтону і проф. Ю.Луцький з Торонта. Неменш важливою функцією є головство своєї власної родини, члени якої не розплились по чужому морі, а йдуть услід за прикладом своїх батьків. Тільки подумати: де б ми були, як би в нас більше Петрів Савариних!

Публічна зустріч із прем'єром Канади. 17 лютого Торонто вітало членів федерального парляменту на чолі з прем'єр-міністром П'єром Трудо. Це вперше в історії Канади сесія державного кабінету відбулась поза столицею Канади, Оттавою, бо й уперше Канада стоїть перед можливістю розколу своєї державної єдности. Мабуть і в тому напрямку була зорганізована напередодні пресова конференція з міністром зовнішніх справ, Д. Джеймісоном, і міністром праці та багатокультурности, Дж. Монро.

Зустріч з прем'єр-міністром Трудо, хоч була розреклямована як публічне проголошення нових змін закону громадянства Канади, то вже в самому зверненні „Дорогі друзі", а в італійській мові „Дорога Родино" прем'єр Трудо вказав на потребу почуття близькости у розв'язанні проблеми сепаратизму. В обертонах його промови відчувалося: обніміте, брати мої, брата-француза, навіть того, який не хоче говорити англійською мовою. Прем'єр старався вкласти в серця громадян любов до Канади з її багатством, необмеженими можливостями для всіх, але і із проблемами, яких не можна відкидати, не розв'язавши їх. Своєю промовою прем'єр - міністер Трудо здобув симпатію приявних тисячних мас, які виповнили коридори і залю Шератон Гілтон готелю (де відбувався Другий Конгрес СКВУ) та з ентузіязмом сприймали блискучі думки державного мужа нових часів.

Зміни канадського горожанства:

1/ Скорочено „період вижидання" одержання горожанства з 5 до 3-ох років;

2/ Уродженці Канади, які живуть поза державою, можуть стати автоматично горожанами;

3/ Ті, які втратили горожанство через подружжя, можуть його відновити.

Після своєї промови Прем'єр Трудо вручив особисто горожанські документи 15-ом новоканадцям. Між ними не було українців.

ПРО МОСКОВСЬКЕ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

буть боронити країну і цілий район від московсько-большевицької колоніяльної опіки.

У „визволеній" Анголі посилилась партизанська війна. В недавньому виступі її президент закликав населення до пильности, бо „аґенти імперіялізму" зактивізувалися і чинять спротив проти глибоких соціяльно-економічних перетворень країни на соціялістичний лад. Партизанська боротьба посилилась і в інших „прифронтових країнах" навколо Родезії. І, як твердить „Правда", в протиборстві з „імперіялізмом" доводиться прокладати шлях до нового життя" у великих трудноща, борючись з „агресивними атаками (партизанської війни), проти анґольського мозамбікського, ґвінейського і бенського народів" („Правда", 13-го лютого 1977 р.).

Гльобальний успіх в совєтизації, про який криком кричала московська преса, як виглядає нині, починає перетворюватись в неуспіх, натрапляючи щодалі на все більший спротив. Тому стратеги „визвольного" колоніялізму взялися за піднесення совєтизації на „нові рубежі" за зміцнення „бойового авангарду" і то в усіх країнах південно-африканського простору, в якому зосереджено сьогодні натиск большевицького „визволення".

В столиці Мозамбік — Мапуту від 3-го до 7-го лютого відбувався третій З'їзд Фронту визволення Мозамбіку (ФРЄЛІМО), на якому проголошено створення робітничо-селянської партії, яка, кермуючись принципами марксизму-ленінізму, „сміливо поведе республіку на побудову соціялізму". Одночасно, 5-го лютого і в сусідній Тунезії, яку найраніше було „визволено" і скеровано на стовпову дорогу соціялістичної орієнтації на Москву, проголошено про створення революційної партії. Бо, як говориться в декляраціі про це, боротьба за побудову соціялізму в Африці і в цілому світі вимагає „міцного єдиного керівництва". І в опублікованій заяві політбюро ЦК народного руху за визволення Анголі теж говориться про створення партії, яка стане аванґардом працюючих. Нові вимоги, „рубежі" — як називає їх „Правда", поставлено перед партійним керівництвом у всіх країнах південної Африки соціялістичної орієнтації.

Спільним у тих вимогах є домагання перетворити партії на бойові аванґарди народів, а це має „забезпечити побудову соціялістичного суспільства" в країнах і через совєтизацію їх утвердити соціялістичний неоколоніялізм. Доводячи конечність „нових рубежів" у партійній перебудові, „Правда" в редакційній колонці стверджує, що ця перебудова ведеться не тільки в згаданих країнах, а „в такому напрямкові іде робота в Сомалі, Ґвінеї, Народній республіці Конґо" („Правда", 9-го лютого 1977 р.). А це говорить про важливе значення південно-африканського терену в протиборстві СССР проти ЗСА. Московсько-кубинська військова інтервенція в Анголі розворушила цей обшир і зактивізувала сили спротиву проти московського „визвольного" неоколоніялізму. В нинішній напрузі в цьому районі чується їхній голос: не піддамось!

Український Літературно-Мистецький Клюб
136 2nd Avenue

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що тут у п'ятницю, 4-го березня о год. 7-ій вечора, в приміщенні Клюбу доповідатиме д-р Яромир Оришкевич, гість з Вашінґтону, Д.К., на тему „Україна наших днів". В репортажі, який ілюструватимуть прозірки, доповідач розповість про свої відвідини в Україні у 1976 році.

ТАРЗАН, Ч. 7712 — Тарзан у форті

От, тепер я бандит між бандитами... Це мене врятує серед ночі, але в день — то вже інша справа!

Не повинен мати труднощів з відшуканням оборонців цього форту — якщо вони ще живі!